

VaderKracht Centraal, nr. 31

Januari 2025,

4^e jaargang nr. 1.

Versie: 28-01-2025

© Bob de Raadt

Freelance Contextueel Maatschappelijk Werker – Methodisch Ouderbegeleider –
Pastoraal counselor - lid Connect2Grow > Connect2Fathers/Fathers4Fathers –
Auteur/boekenrecensent – Assistent onderzoek Verloskunde-Gynaecologie Erasmus MC
Sophia – Gastdocent Erasmus MC Academie (n.p.) – ROTTERDAM – blogger voor
vakbond CGMV.

www.bobderaadt.nl – bobderaadt@live.nl

THEMA

Vanuit de moederschoot in **zorgverleners** handen

WANNEER?

15 april 2025

DAGVOORZITTER

Dr. Pieter van Dijkhuizen
Kinderarts

SPREKER

Jozua van Duuren

*Verpleegkundige op de
neonatale intensive care*

THEMA

Mag ik er zijn?

DOELGROEP

Kraamzorg, (kinder)
verpleegkundigen, NICU/
HC-verpleegkundigen,
verloskundigen en
specialisten.

SPREKER

Dr. Jhanneke Harteman
Kinderneuroloog

THEMA

Kwetsbaar leven, als
begin en einde dicht bij
elkaar liggen

SPREKER

Bob de Raadt

*Medisch-maatschappelijk
werker methodisch
ouderbegeleider*

THEMA

De psychosociale stress
bij kind/ouders rondom
een medische opname

SPREKER

Hanneke ter Beek

*Ambulanceverpleegkundige
en coach*

THEMA

Wat als ik...

INFORMATIE EN TICKETS

Kijk op onze
website

hetzorgcongres.nl

INHOUDSOPGAVE:

1. **Agenda**
2. **Blog: Een nieuw jaar** (pag. 3)
3. **Boekenplank: boekrecensies/-reviews** (pag. 5):
 - Willem en Marian de Vink (2017) *Hemels huwelijk – Ontdek hoe je samen gelukkig oud kunt worden* - Uitgave The Grace Factory.
 - Jan Pool (2018) *De kerk Gods meesterwerk – twaalf tijdloze kernwaarden* – Uitg. Arrowz; 224 pagina's.
 - Tommy Wieringa, Marcel Möring, Leonard Ornstein, Marcel Levi, Jessica Durlacher, Gideon Querido van Frank, Robert Vuijsje, Judith Zilversmit, Elma Drayer, Chaja Polak, Marja Vuijsje, Femmetje de Wind, Paul Brill, Esther van Fennema, Emile Schrijver, Kitty Herweijer, Hans Fels, Esther Pocelijn (2024) *Wie over vrede spreekt, heeft moed – Nederlandse schrijvers over de oorlog in Israël en Gaza* – Amsterdam: Uitg. Prometheus; ISBN 978 90 90 446 5599 5; pp. 144.; €10,00
4. **Het Evangelie van Johannes: aanleiding studies – materiaal 2^e studieavond** (Steven Verhorst) - leesrooster – referenties/documentatie; pag. 9-22.
5. **Israël – Bijbel – Joods leven & actualiteiten**, (pag. 23)
6. **Het Vaderhart van God**, (pag. 45)
7. **Vaderfactor**, voorbeeld (pag. 49)
8. **Berichten** (pag. 49)

Agenda:

- **15-04-2025: Zorgcongres:** zie folder en website: www.hetzorgcongres.nl > programma-overzicht. Titel: *Vanuit de moederschoot in zorgverleners handen*. Voor meer informatie: www.hetzorgcongres.nl > Het zorgcongres wordt gehouden in Nijkerk (en niet zoals eerder vermeld in Zeist), locatie De Schakel, vergader- en congrescentrum – Oranjelaan 10 – 3862 CX Nijkerk. @: info@hetzorgcongres.nl

Blog: Een nieuw jaar

EEN NIEUW JAAR

Een nieuw jaar is begonnen

Een nieuw jaar wat voor ons ligt en wat nieuwe ontwikkelingen met zich mee zal brengen. Op 15 april 2025 mag ik spreken op het Zorgcongres* (in Nijkerk, locatie De Schakel, vergader- en congrescentrum – Oranjelaan 10 – 3862 CX Nijkerk) over het belangrijke thema: *'De psychosociale stress bij kind/ouders rondom een medische opname'*. Uit persoonlijke en beroepservaring weet ik welke impact de opname van een baby op een Intensive Care Neonatologie heeft voor ouders.

Die persoonlijke ervaring zal ik nooit vergeten¹, zo indringend en imponerend is dat geweest. Het raakte mijn onzekerheid en onmacht. Het gaf angst en tranen. Hoe ging het met mijn kind? Hoe levensbedreigend is haar medische situatie? Gaat zij het redden? Zal zij hier goed doorheen komen? Gebeden en gedachten werden omhoog gezonden. Een 'hotline'. Ik liep door een lange, schier eindeloze gang en kon mijn tranen niet bedwingen.

Op de couveuse-afdeling werd ik gelukkig goed opgevangen en kreeg ik deskundige uitleg. "Het was best spannend voor de baby, maar haar toestand was nu stabiel", vertelde de verpleegkundige. Later heb ik de kinderarts gesproken en hij vertelde mij nog meer details van de behandeling. Enigszins gerustgesteld kon ik bij de couveuse zijn en wat tegen mijn

¹ [www.bobderaadt.nl/documents/vaderschap/Vaderschap Bob de Raadt Mijn verhaal.pdf](http://www.bobderaadt.nl/documents/vaderschap/Vaderschap%20Bob%20de%20Raadt%20Mijn%20verhaal.pdf) - www.vader-verhalen.nl/bob-de-raadt-bevallingstrauma-ervaringsverhaal/

dochter zeggen. Ik heb een vinger in haar knuistje gelegd en er was wederzijds contact. Een ontroerend moment, onvergetelijk.

Ik was blij dat ik dit aan mijn vrouw kon vertellen, want zij was nog niet bij haar geweest. Zij moest eerst verder herstellen van de bevalling.

Stress

Rondom de bevalling heb ik dus veel stress meegemaakt. De bevalling van een tweeling is al een bijzondere situatie: fysiek, medisch, verpleegkundig, relationeel. En het is een wonder! Als vader stond ik actief bij het bed, om mijn vrouw te steunen. Ik zag de baby's geboren worden. Wonderlijk. Ik merkte ook de stress bij het medisch-verpleegkundig team, omdat de baby's om medische redenen geboren moesten worden. Die stress is voelbaar. Even werden zij bij elkaar gelegd en direct daarna ging de jongste van de twee naar de couveuse-afdeling voor medische ondersteuning. Het contrast: de ene baby sliep rustig in een wiegje naast het bed van mijn vrouw en de ander lag op de IC. Vandaar mijn stress: onmacht, onzekerheid, onbekendheid, afhankelijkheid, angst, ongerustheid. Pendelen tussen de verschillende afdelingen en vertellen aan mijn vrouw, wat ik op de couveuse-afdeling had gehoord en gezien. Ook dat veroorzaakt een zekere spanning. En daarnaast leeft de familie mee en wil geïnformeerd worden. Ook dat vraagt tijd en energie.

Zorgcongres

Vanuit deze persoonlijke ervaring herkende ik de stress bij ouders van wie een kind op een afdeling Intensive Care kwam te liggen. Een medische opname van een kind op een IC is ingrijpend en vaak een emotionele rollercoaster. Wat er zich op zo'n afdeling afspeelt, is voor de buitenwereld veelal onbekend. Die kloof moet door menig ouder overbrugd worden. Die stress geldt ongeacht de leeftijd van het kind (baby of 17-jarige; acute problematiek of chronische ziekte).

Ook op de afdelingen verloskunde en de neonatologie kennen patiënten en ouders stressfenomenen: verschillende emoties, onmacht, slaapproblemen, spanningsklachten, geleefd worden, afhankelijkheid, onbegrip, hoofdpijn, kort lontje, tijdgebrek, paniek. Het is belangrijk om op het Zorgcongres aandacht te besteden aan deze aspecten, zeker met het oog op de geboortezorg. Denk maar aan postpartum stress en kenmerken van een postpartum depressie, zowel bij de moeder als bij de vader/partner. Dat laatste is veelal een te weinig gesignaleerd en onderkend probleemveld **.

Persoonlijk

Ik ben blij dat een aantal christelijke organisaties dit Zorgcongres steunen en ik denk dat deze problematiek ook herkenbaar zal zijn voor CGMV²-leden. Om deze reden vind ik het belangrijk om deze informatie via deze blog met u te delen.

Contactgegevens: Bob de Raadt, email: bobderaadt@live.nl

In Hem verbonden.

(23-01-2025)

Bob de Raadt, contextueel hulpverlener, freelance gastdocent, vadercoach, boekenrecensent, auteur van 'Vaderschapskennis', eigenaar van www.bobderaadt.nl, pensionado.

* Voor informatie over het Zorgcongres: www.hetzorgcongres.nl Van harte aanbevolen!

** Zie voor specifieke informatie over een postpartum depressie (ook m.b.t. een vader)

> www.bobderaadt.nl/postpartumdepressie.php

² www.cgm.nl

Boekenplank: boekrecensies

- ✚ Willem en Marian de Vink (2017) *Hemels huwelijk – Ontdek hoe je samen gelukkig oud kunt worden* - Uitgave The Grace Factory, 192 pag. paperback, prijs € 17,50.³

Willem⁴ en Marian de Vink hebben een persoonlijk en openhartig boek geschreven over een gelukkig huwelijksleven, ondanks allerlei ups en downs in een (hun) relatie. De titel *'Hemels huwelijk'* verwijst naar de relatie met God die zij in hun huwelijksleven kennen en onderhouden. Uit eigen ervaring geven zij advies 'hoe te ontdekken hoe je samen gelukkig oud wordt'.

Een paar thema's die in het boek besproken worden:

- Hoe krijg je een goed huwelijk, 'het huwelijkshuis'?
- De God van het verbond staat achter ons.
- Wij geven elkaar betekenis.
- Wij hebben een hartsrelatie.
- Seks is een hemelse taal.
- Wij leven zonder angst voor elkaar.
- Hoe komen we aan liefde, de 'huwelijksdriehoek'?
- Hoe geven we elkaar respect en liefde, aan de hand van de 'huwelijkscirkel'?

Stuk voor stuk belangrijke thema's, die veel invloed hebben op de huwelijksrelatie. En dat de communicatie ingewikkeld is en niet vanzelfsprekend gaat, lees je in de voorbeelden die verteld worden.

Het boek bevat een leeswijzer (nuttig!), illustratieve tekeningen, die aansluiten bij het thema van een hoofdstuk, denkwerk aan de hand van vragen, een serie strips (van Marieke Wiersma-Verleg), treffende anekdotes, suggesties voor meditatie, dilemma's. Per hoofdstuk wordt een lijst met verwijzingen naar relevante bijbelteksten en – gedeelten gegeven. Handig voor specifieke (bijbel)studie over dat thema.

Kortom: dit boek is zeer geschikt om samen te lezen en om als huwelijkspartners 'Hemels huwelijk' als werkboek door te nemen en te gebruiken. Om je te laten inspireren en je huwelijksrelatie op te frissen. En het is nuttig om je te laten inspireren door de Bijbel. Je leert van de praktische voorbeelden, anekdotes en uitleg. Wie deelneemt aan een (pre) Marriage Course kan ook inspiratie opdoen aan dit boek.

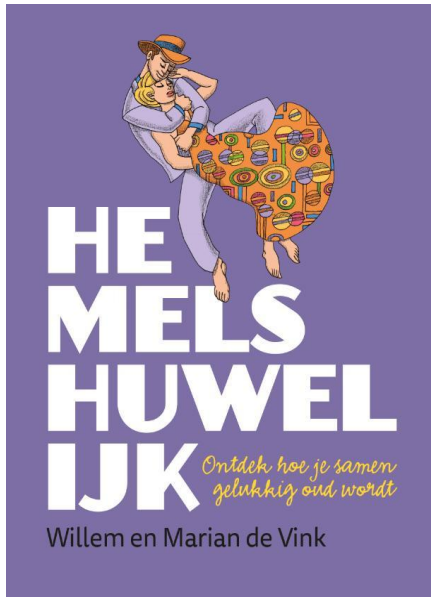
Het is toegankelijk geschreven, heeft een prettige lay-out, is bijbels gefundeerd en geeft veel stof tot nadenken en tot verdieping van de huwelijksrelatie. Van harte aanbevolen.⁵

³ Zie ook: www.willemdevink.nl/wp-content/uploads/2017/11/Recensie-Friesch-Dagblad-25-11-2017.pdf

⁴ Willem de Vink sprak in 2024 op een tweetal mannendagen te Gorinchem. Voor informatie, zie op: www.bobderaadt.nl/documents/mannendag/PowerPoint_Mannen_en_hun_emoties.pdf - www.bobderaadt.nl/documents/mannendag/PowerPoint_Vader_en_zoon_Willem_de_Vink.pdf - www.bobderaadt.nl/documents/mannendag/Verslag_Mannendag_2_november_2024_De_Ark_Gorinchem.pdf

⁵ Supplementen op dit boek:

- een E-book: Hemels Huwelijk – supplement – Wie is de ware? Verkrijgbaar via thegracefactortshop.com > (1) Wie is de ware? (2) Tien tips om een partner te kiezen. (3) Ben je klaar om van de ander te houden? (4) Hoe verlaat je je ouders? (5) Klaar voor de huwelijksinzegening.
- Willem en Marian geven huwelijksseminars > www.willemdevink.nl/hemels-huwelijk/

Samenvatting ⁶

Hemels Huwelijk is een waardevolle gids voor iedereen die geïnteresseerd is in het versterken van hun relatie vanuit een christelijke levensvisie. Dit boek biedt inzicht in de essentie van een huwelijk en hoe je samen gelukkig oud kunt worden. Het behandelt belangrijke vragen zoals: wat is een huwelijk? Hoe bouw je een sterke relatie op? Wat zegt de Bijbel over liefde en huwelijk? Met praktische tips en diepgaande reflecties helpt Hemels Huwelijk je om met andere ogen naar je partner te kijken. Je leert hoe je opbouwend met elkaar kunt communiceren en wat liefde werkelijk betekent. Dit boek is niet alleen voor stellen die zich willen voorbereiden op het huwelijk, maar ook voor degenen die hun bestaande relatie willen verdiepen en versterken. Uniek aan dit boek is de combinatie van bijbelse inzichten en praktische adviezen, waardoor het een onmisbare bron is voor iedereen die zijn of haar huwelijk wil laten bloeien. Het is toegankelijk geschreven en biedt ruimte voor persoonlijke groei en ontwikkeling binnen de relatie. Hemels Huwelijk is een must-read voor iedereen die op zoek is naar een gelukkiger en betekenisvoller huwelijk. Na het lezen van dit boek zul je niet alleen beter begrijpen wat het huwelijk inhoudt, maar ook hoe je samen kunt groeien in liefde en verbondenheid. Maak de eerste stap naar een gelukkiger leven samen en laat je inspireren door de wijsheid die dit boek te bieden heeft.

5x Gods verbond⁷:

- De Bijbel is Gods verbondsboek
- JHWH – Ik zal er zijn! – is Gods verbondsnaam
- Agapè, onvoorwaardelijke Liefde, is Gods verbondsliefde.
- Wij zijn Gods verbondspartners
- De afspiegeling daarvan is ons verbondshuwelijk. ⁸

✚ **Jan Pool (2018) *De kerk Gods meesterwerk – twaalf tijdloze kernwaarden* – Uitg. Arrowz; ISBN 978 94 90489 45 8; 224 pagina's.**

-
- 52x wij samen > Hemels Huwelijk Kalender > voor een top tijd samen. Uitg. Sestra, Royal Jongbloed; €14,95

⁶ Bron: www.dagelijksebroodkruimels.nl/producten/hemels-huwelijk/9789082642247

⁷ Zie op: www.bobderaadt.nl/documents/israel/Gods_verbonden_met_Israel.pdf

⁸ Pag. 36: 'Hemels Huwelijk'- Willem en Marian de Vink.

Jan Pool heeft een indringend boek geschreven over hetgeen de huidige kerk/de kerkelijke gemeente nodig heeft. Hij beschrijft twaalf kernwaarden en licht deze belangrijke kenmerken stuk voor stuk toe met passende en inspirerende voorbeelden.

Hij beschrijft de volgende elementen die een levende kerkelijke gemeenschap kan laten bloeien en daarin klinkt zijn eigen liefde voor de kerk door “Ik houd van de Kerk!”:

1. De tegenwoordigheid van God: besef van Zijn aanwezigheid, Zijn glans, Zijn grootheid, Zijn eer, Zijn luister, Zijn werk, Zijn glorie.
2. Het draait om Jezus: zoals je Hem ontmoet in de Bijbel
3. Voertuig voor Gods Koninkrijk
4. Een cultuur van discipelschap
5. Aandacht voor de Heilige Geest
6. Gods Woord als standaard: als tegenstroom m.b.t. de postmoderne cultuur waarin wij leven: vanwege >
 - de visie dat er geen absolute waarheid bestaat,
 - er zijn geen fundamentele normen en waarden,
 - verzet tegen gezag,
 - onafhankelijkheid,
 - individualisme,
 - het gevoel is de norm en
 - alles moet leuk zijn.Een cultuur waarin het ego, de mens, de eigen behoeften centraal staan.
7. Het geheim van genade: bevrijdende genade
8. Ontzag voor Gods heiligheid:
 - a. ontzag, respect, eerbied, bewondering, gehoorzaamheid; en
 - b. vertrouwen, toewijding, liefde, dankbaarheid, blijdschap en geborgenheid (om van God te ontvangen).
9. Samen kerk zijn
10. Huis van gebed
11. Het belang van gaven: - manifestatiegaven, - motivatiegaven (Rom. 12:6-8), - bedieningsgaven
12. Dienend leiderschap, met verschillende bedieningen binnen de gemeente: de apostel, de profeet, de evangelist, de herder en de leraar. Functies binnen de kerk die de kerkelijke gemeente opbouwen en versterken.

Indringend, uitnodigend en structurerend geeft Jan Pool zijn visie op een aanwezige, warme en duidelijke hedendaagse kerk. Bijzonder nuttig om dit boek te overdenken of in de oudstenraad te bespreken.

‘De kerk Gods meesterwerk’ is vlot geschreven, toont deskundigheid vanwege jarenlange ervaring als dienaar in de kerk en met passie en een hart vol vuur van de Heilige Geest uitgewerkt. Jan Pool houdt van de kerk. Dat is duidelijk. Laat de kerk aan de slag gaan met zijn visie en aanbevelingen. Tot eer van God.

Samenvatting

Terug naar het oorspronkelijke ontwerp. Bij het lezen van de titel *De kerk: Gods meesterwerk* denk je misschien: Gods meesterwerk? Ik zie vooral een heleboel mensenwerk. De invloed van de kerk neemt alleen maar af en Gods hand is er nauwelijks in te ontdekken! De statistieken schetsen inderdaad een somber beeld, maar de kille cijfers hebben niet het laatste woord. Er is hoop voor de kerk van Nederland! De auteur laat zien dat God het tij zal keren als wij zijn oorspronkelijke ontwerp voor de lokale kerk weer omarmen. Het antwoord is niet een nieuw kerkmodel, maar twaalf tijdloze kernwaarden die een kerk springlevend maken. God wil ons land transformeren en zijn ideale instrument voor deze grote verandering is de lokale kerk. Als we terugkeren naar het oorspronkelijke ontwerp, dan worden we opnieuw 'het licht van de wereld' (Mat. 5:14) dat alle duisternis verdrijft. Bron: www.bol.com/nl/nl/p/de-kerk-gods-meesterwerk/9200000094326625/

 Tommy Wieringa, Marcel Möring, Leonard Ornstein, Marcel Levi, Jessica Durlacher, Gideon Querido van Frank, Robert Vuijsje, Judith Zilvermit, Elma Drayer, Chaja polak, Marja Vuijsje, Femmetje de Wind, Paul Brill, Esther van Fennema, Emile Schrijver, Kitty Herweijer, Hans Fels, Esther Pocelijn (2024) *Wie over vrede spreekt, heeft moed – Nederlandse schrijvers over de oorlog in Israël en Gaza* – Amsterdam: Uitg. Prometheus; ISBN 978 90 90 446 5599 5; pp. 144.; €10,00⁹

7 oktober 2023

Deze dag staat in mijn geheugen gegrift.

Met enige aarzeling schafte ik dit boek(je) aan, nadat ik de achterkant gelezen had en het boekje doorgebladerd had. Wat zou ik er in aantreffen en wat vind ik van de visies die ik te lezen krijg? Kan ik mij daar in vinden? Verwoorden zij mijn visie, mijn beleving van deze oorlog? Hoezeer zijn de auteurs geschrokken van de wreedheden die door de agressor op 7 oktober 2023 gepleegd zijn? Op zo'n grote schaal, nietsontziend, mensonterend, barbaars, destructief, afschuwelijk, uitlokkend en onverantwoordelijk. Beelden, door Hamas zelf geschoten en later ontkend. Wat is de reactie van de verschillende schrijvers? "Sommigen schrijven over Israël en de legitimatie van de oorlog; anderen over het lot van de Palestijnen, weer anderen over antisemitisme".

Verbindende factor

Er is een verbindende factor: een persoonlijke hartenkreet, vanuit affiniteit, om op te schrijven hoe je je verhoudt tot deze afschuwelijke oorlog. "Een schreeuw om begrip voor de complexe werkelijkheid waar Israëli's en Palestijnen voor staan". En voeg daar de Arabieren c.q. de Arabische landen aan toe, m.i., zeker gezien de geschiedenis die de Arabische landen met deze regio hebben. Denk aan de geschiedenis die Egypte heeft met Gaza en dat is geen fraaie

⁹ Opbrengst van dit boek is bestemd voor de stichting: Hagar Association: www.hajar.org.il. Opgericht in 2006, als vredesproject en deze stichting bezit een tweetalige Arabisch-Joodse school in de Negev. "Kinderen leren er culturele verschillen te omarmen en ouders nemen deel aan een bloeiende Arabisch-Joodse onderwijsgemeenschap".

historie; ook niet t.t.v. de '7 oktober 2023-oorlog', veroorzaakt door Hamas c.s.

De auteurs en hun ervaringen

Terug naar de diverse auteurs en hun bijdragen aan dit boek. Wat een bewogenheid spreekt er vanuit het Jood-zijn, wat een ontredde er uit hun bijdragen, hoe zij het leed aan beide kanten van de oorlogsgrens zien. Maar ook de onthutsing van het gebrek aan historisch besef bij bepaalde bevolkingsgroepen, als die personen de bekende slogan uitschreeuwen, die in feite de uitroeiing van het Joodse volk betekent. Dit klinkt helemaal niet als een pleidooi voor een 'twee-staten'-oplossing. 'Israël moet verdwijnen', aldus die leus en die personen. Menig schrijver schrikt van de hakenkruizen, het antisemitisme, vormen van racisme, het gebrek aan kritisch, genuanceerd vermogen of de eenzijdigheid van anti-Israël visies. De haat die uit de antisemitische demonstraties spreekt, het gebrek aan wederzijdse dialoog. Het geeft de schrijvers een 'unheimisch', onveilig gevoel, onbeschermd, niet meer veilig te zijn op straat en in het openbare leven. Beklemmend verwoord en geanalyseerd, met veel eigen (familie)historie en aandacht voor de zeer complexe Midden-Oosten-materie.

'Wie over vrede spreekt, heeft moed!'

Ik vond het verrijkend om hun ideeën, verhalen, moeiten en visies te lezen. En ik heb zeker geen spijt dat ik dit boek aangeschaft heb en gelezen. Zeker de moeite van het lezen waard; laat de gegeven visies maar op je inwerken! En dan is het beoogde project om de opbrengst van het boek te doneren een prachtig doel. De titel is treffend gekozen: 'Wie over vrede spreekt, heeft moed!' Beste schrijvers: houd moed, maak jezelf zichtbaar, blijf spreken en schrijven en blijf ons waarschuwen!

Het Evangelie van Johannes:

- Aanleiding
- Materiaal bij Centrale studie 21 januari 2025 AVOND 2 (Steven Verhorst)
- leesrooster

- ❖ Aanleiding:

Vanaf 1 januari 2025 willen we met heel de gemeente (VEG De Ark) het evangelie naar Johannes¹⁰ lezen. We hebben het evangelie in 55 stukjes verdeeld. Dat is materiaal voor 11 weken van 5 werkdagen. We hopen deze weken als gemeente dagelijks hetzelfde Bijbelgedeelte en een daarbij passende overdenking te lezen. Ook beantwoorden we dagelijks een vraag over het gedeelte. Wij willen alle lezers graag per dag iets meegeven om verdieping te geven aan hetgeen je leest. Dit willen we als leden van de gemeente met elkaar verzorgen. Verschillende mensen, zullen 1 week (5 stukjes) voor hun rekening nemen. Voor dit stukje schrijven zij een korte overdenking, zoeken ze een passend lied of wat de Geest hen ook ingeeft. Ook zorgen zij dat er bij ieder leesgedeelte een 'vraag van de dag' komt te staan. Deze vraag kan dan in gezinnen bijvoorbeeld op de gezinsapp worden gedeeld. Of aan tafel worden besproken. Ook hopen we dat mensen een schriftje aanschaffen en daarin elke dag het antwoord op de vraag opschrijven. Degene die verantwoordelijk is voor 1 week. Het is ook mogelijk dat sommige dagen alleen een vraag hebben als overdenking. Kort gezegd komt de instructie hierop neer: Schrijf voor de 5 dagen een korte overdenking. Dit kan iets zijn wat je uit een boek of de Bijbelapp overneemt. Het kan een gedachte zijn die uit je eigen hart komt. Het kan een lied zijn, dat je bij het stukje vindt passen, of een gedicht. Voel je vrij om hier je eigen invulling aan te geven. In ieder geval schrijf je per dag een vraag op die de lezers kunnen beantwoorden. De overdenking hoeft niet lang te zijn. Het is de bedoeling dat 5 stukjes op 1 A4 passen, zodat dit met de Arktueel kan worden meegestuurd en mensen het kunnen printen. 19 Dag 1 en dag 55 zijn hetzelfde. Daarmee maken we de cirkel rond, en hopen we te ervaren dat we dichter bij de Heer zijn en Hem beter hebben leren kennen.

De structuur van het evangelie

Het Evangelie volgens Johannes kan worden opgedeeld in vier hoofdgedeelten:

1. **Inleiding en proloog (Johannes 1:1-18)** – Dit gedeelte introduceert het Woord (Logos) dat bij God was en zelf God is. Het benadrukt de goddelijke natuur en eeuwige aanwezigheid van Jezus.
2. **Het boek van de tekenen (Johannes 1:19-12:50)** – In dit gedeelte worden zeven wonderen of “tekenen” beschreven die de goddelijke macht van Jezus demonstreren en Zijn identiteit als de Zoon van God bevestigen.
3. **Het boek van de verheerlijking (Johannes 13:1-20:31)** – Dit gedeelte beschrijft de laatste dagen van Jezus, inclusief het [Laatste Avondmaal](#), Zijn kruisiging en opstanding.
4. **Epiloog (Johannes 21)** – Dit hoofdstuk beschrijft enkele verschijningen van de opgestane Jezus aan Zijn discipelen en sluit af met een verwijzing naar de vele andere dingen die Jezus heeft gedaan.

❖ Materiaal bij Centrale studie 21 januari 2025 AVOND 2 – Steven Verhorst

Serie Johannes

In deze serie van drie avonden over het Evangelie van Johannes leggen we op de eerste avond eerst een basis. We bespreken de context en grote lijnen van het Evangelie. De tweede

¹⁰ www.debijbel.nl/johannes - www.brievenaangod.info/het-evangelie-van-johannes/ - www.christipedia.nl/wiki/Evangelie_naar_Johannes - www.christipedia.nl/wiki/Evangelie_naar_Johannes/Samenvatting - www.levenmetgodendebijbel.nl/de-vier-evangelien/

avond gaat over "Christus is God", waar we zien hoe Johannes de Goddelijkheid van Jezus Christus belicht. Op de derde avond onderzoeken we "Geloof", een zeer belangrijk thema in Johannes. De nadruk ligt op wat geloven volgens Johannes betekent en hoe dat ons persoonlijk raakt.

De studies bevatten altijd ruimte voor vragen en reflectie.

Vorbereiding voor de kringavonden

Hieronder volgt per thema (per avond) een aantal Bijbelteksten met daarbij een aantal vragen. Die kunnen ter voorbereiding op de studie en voor nabespreking op een kring worden gebruikt om goed in het thema te komen.

Tijdens de Bijbelstudies zelf worden meer Bijbelteksten gebruikt. Deze teksten worden ná de studies op de website beschikbaar gesteld om te kunnen downloaden. Het webadres is:

www.stevenverhorst.nl/studie/ark2425

Tweede avond – dinsdag, 21 januari 2025 (kring in de week vanaf 2 februari)

Christus is God

Op deze tweede avond spreken we over het beeld dat Johannes heeft en beschrijft van Jezus Christus. De andere drie Evangelisten (schrijvers van Evangelien) hadden een heel ander beeld en vullen elkaar erg mooi aan.

Lees in de groep één of meer teksten en bespreek samen de vragen.

Johannes 1:1 – “In het begin was het Woord, en het Woord was bij God, en het Woord was God.”

Jezus is niet alleen door God gezonden, maar Hij is God. Hij is niet alleen onze Redder, maar ook onze Schepper. Laat dat eens doordringen.

Verandert dit ons begrip van Wie Hij is? Wat betekent dit voor de manier waarop wij dagelijks met Jezus omgaan?

Johannes 10:30 – “Ik en de Vader zijn één.”

Jezus zegt dat Hij en de Vader één zijn. Hoe kunnen we deze eenheid tussen Jezus en God uitleggen? Heeft deze eenheid ook iets te maken met hoe wij als gelovigen geroepen zijn om één te zijn met Christus? En met elkaar? Hoe maken we dat praktisch?

Johannes 14:9 – “Wie Mij gezien heeft, heeft de Vader gezien.”

Jezus zegt dat wie Hem gezien heeft, de Vader gezien heeft. Wat betekent het om God te ‘zien’ in Jezus? Geef eens wat concrete voorbeelden. Hoe kunnen wij dit beeld van God overbrengen naar anderen om ons heen?

Johannes 20:28 – “Mijn Heere en mijn God!”

Dit is de reactie van Tomas’ op de opgestane Jezus. Het is een krachtige belijdenis dat Christus zijn Heer is en zijn God. Wat betekent het om Jezus als “Heer en God” te erkennen, vooral in tijden dat het moeilijk gaat? Hoe kunnen we deze belijdenis persoonlijk dieper beleven en doorgeven? En hoe doen we dat met elkaar?

❖ Leesrooster

Week 1

1. Johannes 1: 1-18

Het evangelie van Johannes laat ons de Heer Jezus zien als mens en als Zoon van God. Het evangelie roept je op om Hem, de Heer Jezus, aan te nemen. Dan word je een kind van God! (vers 12) In dit eerste gedeelte lezen we dat het Woord in het begin bij God was en God was. Dit gaat over de Heer Jezus. Hij is God! In Zijn woord is het leven en het leven was het licht van de mensen. Dankzij Hem hoeven we niet meer in het duister te zijn.

Vraag: De Heer Jezus kwam in de wereld om iedere mens te vertellen over het ware Licht. Op welke plekken in je leven zie jij duidelijk het Licht van de Heer? Zijn er ook plekken waarbij je graag meer van Zijn licht zou zien? Neem dit mee in je gebed de komende tijd.

2. Johannes 1:19-34

In dit gedeelte geeft Johannes een duidelijk getuigenis van de Heer Jezus. Hij zegt: Zie het Lam van God, dat de zonde van de wereld wegneemt.

Johannes kreeg ook vragen over wie hij zelf eigenlijk was. Johannes gaf daar eerlijk antwoord op. Hij vertelde wie hij zelf was, wat zijn rol was en ook is hij eerlijk over wat hij nog niet weet. Hij kende de Heer Jezus nog niet, maar was gehoorzaam in zijn taak. Als hij de Heer Jezus naar zich toe ziet komen, weet hij het: Hij is degene op Wie ik wacht.

Vraag: Als iemand aan jou vraagt; wat geloof je eigenlijk? Wat is dan jouw antwoord?

3. Johannes 1: 35-51

In dit gedeelte verzamelen de discipelen zich om de Heer Jezus heen. Sommigen worden door de Heer zelf geroepen. Anderen gaan de Heer volgen omdat iemand anders hen bij Hem brengt. Zij zeggen tegen anderen: Wij hebben de Messias gevonden. Messias is een ander woord voor Christus. En Christus betekent: gezalfde. In dit gedeelte zien we de Heer Jezus als alwetend God. Hij ziet iedereen, en kent onze gedachten.

Vraag: Tegen wie zou jij kunnen zeggen: ik heb de Messias gevonden! Ga je ook mee achter Hem aan? De komende tijd kan je in het bijzonder voor deze persoon bidden.

4. Johannes 2: 1-12

In hoofdstuk 1 lazen we over de Heer Jezus die als God alles weet. In dit hoofdstuk lezen we over het eerste wonder wat Hij doet, als Schepper. Hij maakt wijn van water! Hierdoor openbaarde de Heer zijn heerlijkheid. De discipelen geloofden in Hem.

Vraag: De Heer als Schepper kunnen wij dagelijks om ons heen zien in de schepping. Wat in de schepping vind jij een mooi voorbeeld van de macht en creativiteit van God?

5. Johannes 2: 13-25

De Heer Jezus maakt in dit gedeelte de tempel schoon. Het is het huis van Zijn Vader, waar de mensen een markt van hadden gemaakt. In psalm 69:10 staat: Mijn liefde voor Uw tempel is groot, ik kan aan niets anders denken.

Vraag: ook in psalm 84 gaat het over de liefde voor Gods huis. Wat kan jij doen of meebrengen of bijdragen om die liefde ook echt te laten zien?

Tip: luister en zing mee met het lied van Sela: Wat hou ik van Uw huis.

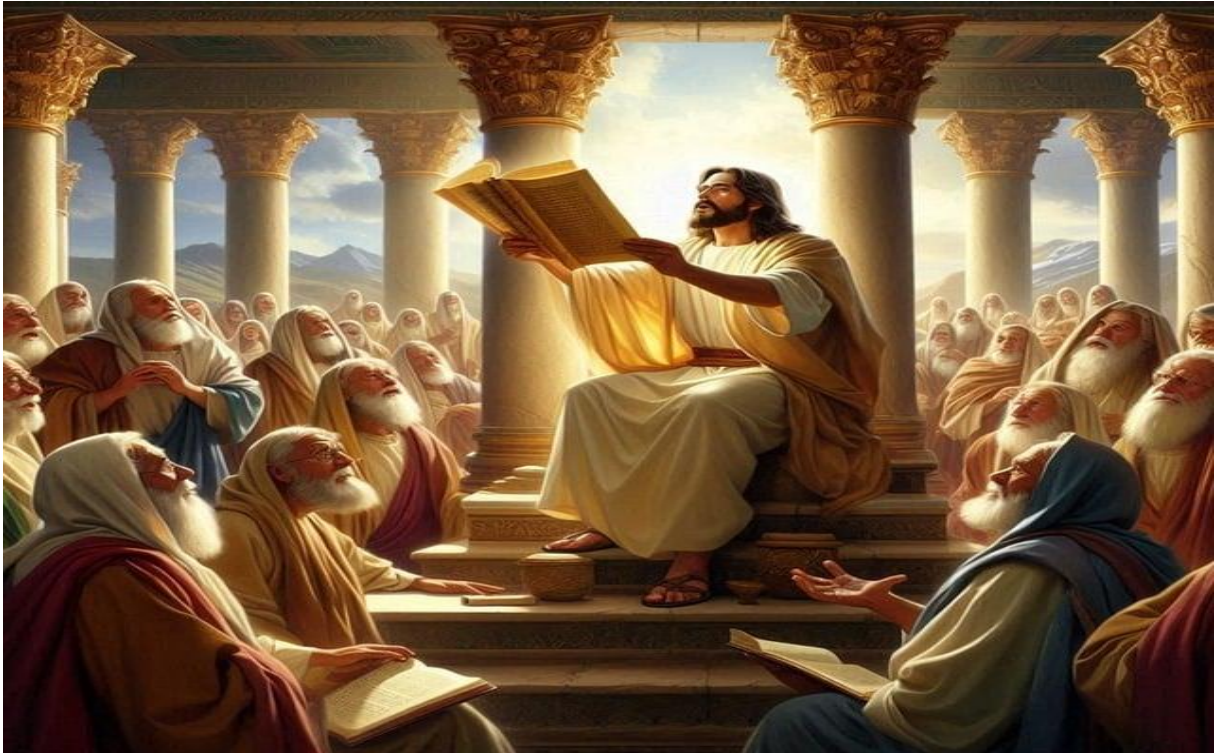
De zeven "Ik ben"-uitspraken

Het evangelie van Johannes bevat zeven belangrijke "Ik ben"-uitspraken van Jezus, die Zijn identiteit en missie verklaren:

1. Ik ben het brood des levens ([Johannes 6:35](#))
2. Ik ben het licht der wereld ([Johannes 8:12](#))
3. Ik ben de deur van de schapen ([Johannes 10:7](#))
4. Ik ben de goede herder ([Johannes 10:11](#))
5. Ik ben de opstanding en het leven ([Johannes 11:25](#))
6. Ik ben de weg, de waarheid en het leven ([Johannes 14:6](#))
7. Ik ben de ware wijnstok ([Johannes 15:1](#))

Deze uitspraken verbinden Jezus met God en benadrukken Zijn rol in het spirituele leven van de gelovigen.

Johannes was een apostel van Jezus, de 'discipel die Jezus liefhad'. Hij schreef voor Diaspora-Joden, dat zijn Joden die niet in Israël wonen. Veel van hen woonden in Efeze. Het Johannes-evangelie is niet alleen voor Joden, maar voor 'allen die geloven', voor Joden en heidengelovigen. Johannes beschrijft Jezus vooral 'als Zoon van de Vader' of 'Zoon van God'. Het doel van Johannes was dat mensen zouden geloven dat Jezus de Messias is, de Zoon van God en dat ze dit zouden blijven geloven. (bron: www.levenmetgodendebijbel.nl/de-vier-evangelien/)

(2) Korte overdenking met vragen voor **Week 2-2025, 6 t/m 10 januari 2025**

Het evangelie van Johannes, **hoofdstuk 3 en 4**. Johannes, (niet de doper) één van de 12 discipelen van Jezus. Ook wel genoemd, de discipel die Jezus liefhad; zie hdst 13:23, 19:26, 20:2, 21:20.

Waar het in hoofdstuk 1 en 2 gaat over wie Jezus is, en het eerste wonder dat Hij doet, gaat het in de hoofdstukken 3 en 4 over een ontmoeting en omgang met;

A: een Joodse leider.

B: een Samaritaanse vrouw.

C: een heidense hoofdman. **Vraag: Wat is de diepere betekenis hiervan?**

Dag 1: Johannes 3: 1-21. Een vraag over vers 10: "Jezus antwoordde en zei tegen hem: Bent u de leraar van Israël en weet u deze dingen niet?"

Denk na over waar het werkelijk om gaat in het geloof. Is kennis (in dit geval van de wet) het belangrijkste, of is de relatie met Jezus het belangrijkste. Waar blijkt dit uit?

Wat is een belangrijk vers uit dit gelezen gedeelte, en waarom?

Tip om te zingen. Bundel Hemelhoog 104, of Opwekking 848.

Dag 2: Johannes 3:22-36. Hier wijst Johannes op zijn positie, en de positie van de Here Jezus. Waarom is het zo belangrijk je positie als christen te kennen en waar leidt dit toe?

Dag 3: Johannes 4:1-30. Wat zijn de 3 meest opvallende dingen in dit gedeelte, als je kijkt naar Jezus, de vrouw, en het Vaderhart van God. Lees vers 23 en 24.

Dag 4: Johannes 4:31-42. Lees vers 37 "Want hierin is de spreuk waar: De één zaait, de ander oogst"

Wat moet je altijd voor ogen houden als je evangeliseert en waarom?

Dag 5: Johannes 4:43-54. Lees vers 46 “Jezus dan kwam opnieuw te Kana in Galilea, waar Hij van water wijn gemaakt had”.

Waarom zou Jezus juist daar voor de tweede keer een wonder gedaan hebben, en waarom betreft het nu een heidense (niet joodse) hoofdman?

Tip om te zingen: Opwekking 509 “Zo lief had God de Vader ons”

Week 3

Dag 11

Johannes 5: 1-18 <https://www.debijbel.nl/bijbel/NBV21,HSV/JHN.5>

Als je dit stukje goed leest kan het bijna niet anders of het roept veel vragen op. Waarom genas Jezus alleen die éne verlamde, terwijl er zoveel zieken waren? Of: Hoe zit dat eigenlijk met die beweging van dat water, en die genezingen? was dat van God? En waarom geneest Jezus op de sabbat, en wat betekent dat voor hoe wij met de rustdag om zouden moeten gaan? Enz enz... Jezus stelt ook een vraag aan de verlamde: “Wil je gezond worden?”, wat een open deur lijkt. Toch is dat de vraag, die eigenlijk vraagt: “Geloof je in Mij?”

Vraag: Welke vraag wil Jezus jou stellen?

Dag 12

Johannes 5: 19-30 <https://www.debijbel.nl/bijbel/NBV21,HSV/JHN.5>

In dit gedeelte wordt prachtig beschreven hoe de Heer Jezus en God de Vader één zijn en ook samenwerken. “Werkelijk, Ik verzeker u, de Zoon kan niets uit zichzelf doen, Hij kan alleen doen wat Hij de Vader ziet doen; en wat de Vader doet, dat doet de Zoon op dezelfde manier.” Als Jezus al moet “afkijken” bij God de Vader, hoeveel te meer moeten wij kijken naar hoe Jezus doet, om het na te doen?

Vraag: Waar kijk jij naar bij de Heer Jezus, om dat in jouw leven “na te doen”?

Dag 13

Johannes 5: 31-47 <https://www.debijbel.nl/bijbel/NBV21,HSV/JHN.5>

De heer Jezus verdedigt zich nadat de Joodse leiders hem beschuldigt hebben. Jezus voert 4 getuigen aan: God de Vader, Johannes de Doper, de werken van Jezus (vs 36), en de Schriften.

Vraag: Toch overtuigt Jezus de Joodse leiders niet. Waarom niet? (tip: zie vers 42)

Dag 14

Johannes 6: 1-15 <https://www.debijbel.nl/bijbel/NBV21,HSV/JHN.6>

We lezen over een groot wonder dat Jezus deed voor de ogen (en magen) van heel veel mensen. Jezus laat daarmee zien dat het Koninkrijk van God een Koninkrijk van overvloed is. Iedereen eet genoeg, en er blijft zelfs nog over.

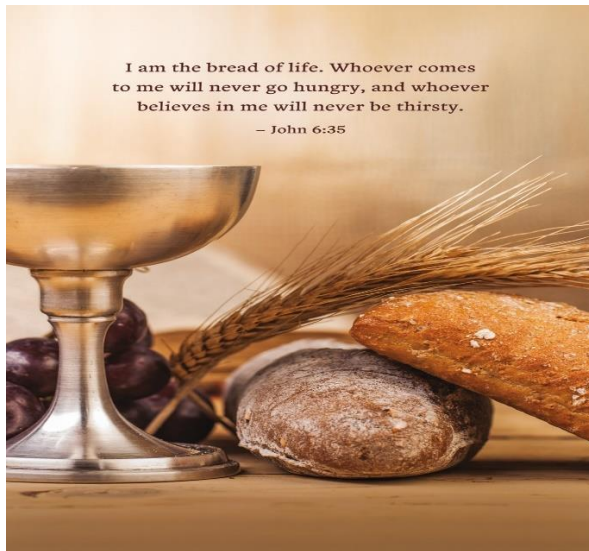
Vraag: Ken jij God als een God van overvloed?

Dag

15 Johannes 6: 16-27 <https://www.debijbel.nl/bijbel/NBV21,HSV/JHN.6>

Van het hoogtepunt van de wonderbare spijziging, naar de storm, midden op het meer in de nacht. Van de overvloed naar de angst. Hoe gemakkelijk vergeten wij mensen de almacht van God. Maar Jezus is daar, en zegt: “Ik ben het, wees niet bang.”, en Hij laat zien boven de storm te staan.

Vraag: Wanneer heb jij ervaren dat Jezus er is in de storm?

Week 4

1. Johannes 6: 28-40

De mensen vragen Jezus: Wat moeten wij doen om de werken van God te kunnen doen: De Here Jezus zegt: Geloof in Mij.

De mensen vragen: Wat kunt U doen opdat wij dat geloven. Mozes gaf ons

Het Brood uit de hemel. Jezus zegt: Niet Mozes gaf u dat brood, maar mijn hemelse Vader. Ik ben het Brood des levens.

Vraag: Wat betekent voor u: Geloven in de Here Jezus?

2. Johannes 6: 41-51

Maar nu zeggen de mensen: Hij is de zoon van Jozef, zijn vader en moeder kennen wij, maar Hij zegt dat Hij het brood des levens is dat uit de hemel is neergedaald. Hoe kan dat? Jezus antwoordt: Als Mijn Vader jullie trekt, dan zullen jullie tot mij komen en eeuwig leven hebben, want Ik ben het brood des levens

Vraag: Hoe ervaart u het, dat u getrokken wordt door de Vader?

3. Johannes 6: 52-59

Wie Mijn vlees eet en Mijn bloed drinkt heeft eeuwig leven, want hij blijft in Mij. Want ik ben uit de hemel neergedaald en ik ga daar naar terug.

En wie in Mij gelooft zal in eeuwigheid bij Mij zijn.

Vraag : Wat betekent Mijn vlees eten en Mijn bloed drinken. En wanneer doen we dat dan?

4. Johannes 6: 60-71

Door de Heilige Geest leren wij Jezus kennen, want het geloof in de Here Jezus is een gave van God. (Ef 2:9)

Vraag: Ervaart u dat ook?

5. Johannes 7: 1-9

In dit gedeelte zien we dat Jezus broers met wie Hij ongeveer 30 jaar in één huis gewoond had, niet wisten wie Hij was.

Vraag: Moeten ook wij daar niet voor oppassen? Hoe kan u een getuige zijn?

[Papyrus 75](#) (ca. 175-225) bevat zeer oude en goed bewaarde bewijsstukken, zoals hier Johannes 1:1-15. ¹¹

Week 5

Dag 21 Johannes 7: 10-24

<https://www.debijbel.nl/bijbel/NBV21/JHN.7#:~:text=10Maar%20toen,oordeel%20rechtvaardig%20zijn.%E2%80%99>

¹¹ www.nl.wikipedia.org/wiki/Evangelie_volgens_Johannes

Wat een bijzondere geschiedenis. Wanneer je dit leest, zou je er zo een filmscene van kunnen maken. Wie is Hij toch? Maar erover praten doe je niet in het openbaar. Wanneer jouw mening de Joodse leiders niet aanstaat, kunnen ze je het moeilijk maken. Dus dan maar zwijgen? Maar dan hoor je alleen de tegenpartij: "Jezus misleidt het volk". Gelukkig duikt Jezus ook op in het verhaal. Maar Hij zet je net op het verkeerde been. Hij praat niet over dat hij zo geweldig is (zie vers 4), maar Hij is uit op de eer van God.

Vraag: Wanneer je gelooft in Jezus, voldoe je niet aan de publieke opinie. Houd jij daarom je mond over Jezus? Of ga je met anderen in gesprek? Wanneer wel? Wanneer niet? En waarom? Moet je daarin veranderen?

Dag 22 Johannes 7: 25-53

<https://www.debijbel.nl/bijbel/NBV21/JHN.7#:~:text=25Sommige%20Jeruzalemmers,terug%20naar%20huis> .

Soms moet je een moeilijke beslissing nemen. Wat doe ik? Er zijn voors, er zijn tegens en een keus voor het ene of voor het andere zou best wel eens gevolgen kunnen hebben. Nog kort geleden was de discussie: Wel of niet inenten? Die discussie heeft heel veel verhoudingen veranderd. Nu is de discussie: Is Jezus de Messias? Ja: zie zijn tekenen, hoor zijn woorden. Nee: want er staat in de bijbel dat de Messias uit Bethlehem komt en Jezus komt uit Galilea. De gemoederen raken verhit, mensen komen tegenover elkaar te staan. "En iedereen ging terug naar huis." (53)

Vraag: In dit gedeelte wordt met de bijbel in de hand een onjuist standpunt verdedigd. Hoe voorkom jij dat je dit gaat doen? Hoe weeg jij je oordeel af? Hoe voorkom je dat jouw standpunt de relatie onmogelijk maakt?

Dag 23 Johannes 8: 1-11

<https://www.debijbel.nl/bijbel/NBV21/JHN.8#:~:text=1Jezus%20ging,nog%20niet%20gekomen> .

Over deze gebeurtenis in de gemeente enkele keren gepreekt. Wat mij van die preken is bijgebleven, is welk moment het meest spannend is. Namelijk het moment dat alle mensen die de vrouw aanklagen zijn weggelopen. Zij zijn niet zonder zonde en mogen dus geen steen gooien. Jezus wordt alleen gelaten met de vrouw. Maar.. Jezus is wel zonder zonde. Hij mag wel de eerste steen gooien. Dat zou terecht zijn, want zij heeft gezondigd en zonde verdient straf, want met zonde doe je God onrecht aan.

Vraag: Hoe reageer jij wanneer jou onrecht wordt aangedaan? Herstel je de balans door je recht op te eisen? Of herstel je de relatie? Hoe zou je willen reageren?

Dag 24 Johannes 8: 12-36

<https://www.debijbel.nl/bijbel/NBV21/JHN.8#:~:text=21Hij%20nam,van%20uw%20vader.%E2%80%99>

Toch wel een triest verhaal. Jezus, zoon van de Vader, gaat in gesprek met de religieuze leiders. Zij zijn degenen die als eerste in Hem zouden moeten geloven. Deze leiders zijn dag en nacht bezig met geloof en zorgen dat Gods wetten op de juiste manier worden nageleefd. Maar in gesprek met Gods zoon herkennen zij Hem niet. Al je religieuze ijver voor niets... "Waar Ik naartoe ga, daar kunt u niet komen."

Vraag: Leidt jouw religieuze ijver in de richting van de hemel? Of denk je dat je met het volgen van de juiste regeltjes er wel komt? Ben jij vrijgemaakt (36)?

Dag 25 Johannes 8: 37-59

<https://www.debijbel.nl/bijbel/NBV21/JHN.8#:~:text=39%E2%80%98Onze%20vader,tempel%20te%20ontkomen>

Hoe duidelijk kun je het zeggen: "Als God uw Vader was, zou u Mij liefhebben, want Ik ben bij God vandaan gekomen toen Ik hiernaartoe kwam." Jezus doet een uiterste poging om de Joodse leiders te overtuigen dat Hij de Messias is. Maar zij luisteren niet, ze begrijpen Hem niet. In vers 58 zegt Jezus ronduit dat Hij God is. Hij gebruikt hier de naam van God waarmee God zich aan Mozes bekend maakte: "Ik ben". Dat herkennen de Joodse leiders wel. Ze zijn woest: Zegt hij dat hij God is? Godslastering, stenigen die vent.

Vraag: De Joodse leiders zijn overtuigd van hun gelijk. Hoe zeker ben jij van jouw overtuiging? Zou jij Jezus herkennen?

Week 6

1. **Johannes 9: 1-14:** De genezing van een blinde man. Het is bedoeld om Gods werk zichtbaar te maken door deze man die ziende wordt. Het gaat er niet om of hij of zijn ouders gezondigd hebben. Deze man leefde in een uitzichtloze situatie: blind, bedelend, afhankelijk, uitgesloten. En dan komt Jezus langs en er volgt een wonderlijk

gesprek. De blinde man ondergaat de behandeling van Jezus en voert Zijn opdracht uit om zich in Siloam te reinigen. En toen kon hij zien. Jezus is het Licht der wereld, ook voor hem. *Vragen: Hoe kijk jij naar deze geschiedenis? Welke macht heeft Jezus in dit verhaal? Wat is de opdracht van Jezus aan jou (i.v.m. jouw eigen 'blindheid')?*¹²

2. **Johannes 9: 15-41:** De genezing van de blinde man roept verdeeldheid op. Hoe reageert de wereld op dit wonder? Felle discussies en afwijzing. De ouders worden ter verantwoording geroepen. Zij verwijzen naar hun zoon, want hij is oud genoeg om zijn verhaal zelf te vertellen. De Farizeeën reageren ontstemd en sturen de genezen man weg. Dan komt hij Jezus weer tegen en die stelt hem de vraag: *'Gelooft u in de Mensenzoon?'* *"U kijkt naar Hen en u spreekt met Hem"*. Dat is geloven! De man zegt: *"Ik geloof, Heer"* en hij boog zich voor Jezus neer! **Vragen: Als jij Jezus ziet, buig jij dan ook voor Hem? Wat is jouw geloofsbelijdenis?**
3. **Johannes 10: 1-21:** De goede herder als beeld van de Here Jezus Christus. Hij is degene die voor de schapen zorgt, die over hen waakt, die als waker bij hen slaapt. Dat zorgt voor een veilige, betrouwbare omgeving. De vertrouwdheid van zijn stem, van zijn gestalte en van zijn aanwezigheid! Maar er zijn ook valse herders; zij bedreigen de kudde. Dat vraagt om waakzaamheid. Jezus is herder voor degenen die Hem volgen en Hij wil ook herder zijn voor degenen die Hem nog niet kennen (zowel Joden als heidenen). Om een veilige plek te bieden in deze onrustige wereld. **Vraag: Hoe ervaar jij Jezus als herder in jouw leven, want "de schapen kennen mij"?**¹³
4. **Johannes 10: 22-42:** *"Bent u de Messias, de Christus?"* Dat is de vraag, die Jezus voorgelegd krijgt. Hij heeft die vraag echter al beantwoord, door de wonderen die Hij gedaan heeft; die vormen een overtuigend bewijs. Echter: dat moet je wel zien, en geloven. Dat is nou net een enorm knelpunt voor de Joodse toehoorders. Zij herkennen Hem niet als Messias en horen om die reden niet bij de kudde. Zij herkennen Zijn stem niet. Jezus claimt: *"Ik en de Vader zijn één!"*. Voor de Joden is dat een vorm van godslastering - voor Jezus de essentie van Zijn komst in de wereld. Zij willen Hem stenigen, maar Jezus ontkomt aan de verontwaardigde menigte. **Vragen: Snap je dat de Joden moeite hadden met de boodschap van Jezus? En toch kwamen er velen tot geloof. Hoe zie je dat?**¹⁴

¹² Het verband tussen zonde en lijden (9:1-3). De bijbel geeft drie redenen voor de oorzaak van het lijden:

- De zondeval van Adam. Adam was de vertegenwoordiger van het gehele menselijk geslacht en toen hij in zonde viel, viel het gehele menselijke geslacht in zonde (Romeinen 5:12-21). Alle mensen worden met een zondige aard geboren (Job 14:4; Psalm 51:7) en zijn van nature schuldig voor God (Romeinen 3:19-20).
- De zonden van ouders (Exodus 20:5).
- De zonde van de persoon zelf (Ezechiël 18:4).

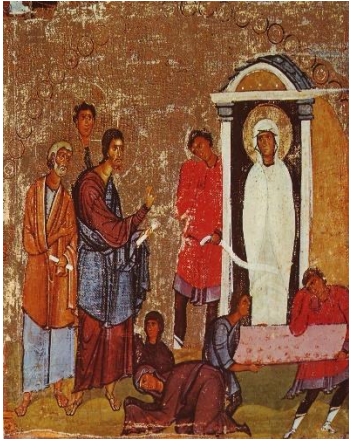
Het is duidelijk dat de eerste oorzaak ten grondslag ligt aan de twee volgende oorzaken en dus kan niemand ooit God van onrecht beschuldigen (Romeinen 3:19-20). De Joden overdreven de belangrijkheid van de laatste twee oorzaken van het lijden. Zij traceerden elk bijzonder lijden (ziekte of handicap) naar een of ander specifieke zonde (Job 4:7; 8:20; 11:6; 22:5-10; Lucas 13:1-5). De rabbijnen leerden dat ongebornen kinderen al kunnen zondigen. Volgens overlevering beweerden zij dat Ezau al in de buik van Rebekka probeerde om Jakob te vermoorden (Genesis 25:22-26; vgl. Psalm 58:4). Jezus zocht niet de oorzaak van de zonde, maar richtte de aandacht op het doel van het lijden (9:3). Alles gebeurt om God te verheerlijken (vgl. Romeinen 8:28; 11:36)! Het wonderwerk op fysiek vlak duidt op het wonderwerk op het geestelijk vlak.

Bron: www.betacursus.nl/johannes/joh-09-s.pdf

¹³ Visje: *"Als er één schaap over de dam is, gaat de herder er achteraan!"* (www.visjeposters.nl; 3 september ??)

¹⁴ Jezus maakt aanspraak dat hij de Zoon van God is (10:31-39). Daarom wilden de Joden hem stenigen (Leviticus 24:16). De werken van Jezus toonden aan dat God de Zoon en God de Vader één zijn (10:31-33). Jezus redeneerde dat de Schrift zijn aanspraak als 'Zoon van God' steunde (10:34-36). De Schrift stelt God voor

5. **Johannes 11: 1-44:** De opwekking van Lazarus (zijn naam betekent ‘God heeft geholpen’). Een bijzonder wonder aan de vooravond van het lijden, sterven en de opstanding van Jezus zelf. Kort voor het Joodse paasfeest Pesach. Jezus toont Zijn macht over de dood en dat toont hij aan mensen, die Hem ontroeren. Hij is emotioneel betrokken bij Martha, Maria en Lazarus. De boodschap dat Lazarus ernstig ziek is, raakt Hem enorm. Jezus weet dat Lazarus gestorven is en toch gaat Jezus niet direct op weg naar Bethanië om te redden. Alles op Zijn tijd, om de opstanding van Lazarus glans te geven! Vraag: **Hoe zie jij de opstanding van Lazarus en wat betekent de opstanding van Jezus voor jou?**

15

Jezus wekt Lazarus op uit de dood (11:33-44). De emoties van Jezus (11:33-35). Jezus was ‘verontwaardigd in zijn geest’ over de zonde die de oorzaak is van alle ellende, lijden en droefheid en ‘diep geroerd (door medelijden en verdriet)’. Uiteindelijk barste hij in tranen uit. De reacties van omstanders (11:36-37). Sommigen zeiden dat Jezus veel van Lazarus hield. Anderen vroegen zich af waarom hij zijn dood niet had kunnen voorkomen. Het nieuws over de opwekking van de enige zoon van de weduwe van Naïm (Lucas 7:11-17) en de opwekking van de dochter van Jairus (Lucas 8:49-56) was kennelijk niet tot hen doorgedrongen. En indien wel, dan was de dood van Lazarus toch iets anders, want hij was al vier dagen dood. De zaak leek hopeloos! De opwekking van Lazarus (11:38-42). Het graf was een spelonk (uit rots uitgehouwen) met een steen die er tegenaan lag (om de wilde dieren tegen te houden). Hij beval de steen weg te halen. Op dat moment dacht Marta niet aan de Overwinnaar van de dood, maar aan het lijk dat in een toestand van ontbinding verkeerde en zei: “Hij stinkt omdat hij al vier dagen dood was”. Maar Jezus richtte haar gedachten weer op wat hij eerder aan haar gezegd had

als de Grote Rechter omringd door ‘hemelse rechters’ (1 Koningen 22:19-23; Job 1:6) en ‘aardse rechters’ (Psalm 82:1-8). In Psalm 82:6 berispt God de aardse rechters dat zij geen recht doen aan de verdrukte mensen, zwakken en armen. God (of de door God geïnspireerde schrijver van Psalm 82) noemt deze aardse rechters ‘goden’ en ‘zonen van de Allerhoogste’ omdat zij de goddelijke rechtspraak vertegenwoordigen! Jezus redeneerde dat als de Schrift aardse rechters ‘goden’ en ‘zonen van God’ noemt, Jezus Rechter van de levenden en de doden (5:22) ook ‘Zoon van God’ genoemd mag worden. Jezus redeneerde van de mindere waarheid naar de grotere waarheid. Jezus nodigde de Joden uit om vanuit hun geloof in zijn goddelijke werken te groeien tot geloof in zijn goddelijke wezen (10:37-39). Jezus argumenteerde eerst vanuit de Schrift en daarna vanuit zijn werken. Hij nodigde de Joden uit om hem niet zonder meer aan de kant te zetten. Zelfs al geloven zij niet in zijn woorden – namelijk dat hij Verlosser en Heer is – laten zij nadenken over zijn goddelijke werken. Zijn goddelijke werken kunnen hen tot inzicht brengen dat God de Vader en God de Zoon in elkaars personen aanwezig zijn. Er is eenheid in hun werken, omdat er eenheid is in hun wezen. De personen van de Vader en de Zoon bestaan in een wederzijdse relatie tot elkaar binnen één goddelijk wezen dat zichzelf volledig kent. God de Vader en God de Zoon zijn identiek in wezen, maar verschillend als personen. Als personen zijn zij niet aan elkaar ondergeschikt -> www.betacursus.nl/johannes/joh-10-s.pdf

¹⁵ www.betacursus.nl/johannes/joh-11-s.pdf > de opwekking van Lazarus

(11:4,23,25-26). Jezus bedoelt niet te zeggen dat het doen van het wonderwerk afhankelijk was van Marta's geloof. Hij bedoelt te zeggen dat als Marta haar geloof op hem en zijn woorden bleef richten, zij het wonderwerk van Jezus zou zien als een echt teken dat de heerlijkheid van God in Jezus reflecteert. Zij zou zeker weten dat Jezus de zichtbare openbaring van de onzichtbare God was (14:9; Kolossenzen 1:15). Jezus bad alsof het wonderwerk al plaatsgevonden had. In vers 41-42 bad Jezus hoorbaar, zodat de mensen zouden beginnen te geloven dat God Jezus altijd verhoort en dat Jezus dus inderdaad door God gezonden was. Toen riep hij Lazarus met luide stem, niet om de dode uit zijn doodslaap te wekken, maar zodat alle toehoorders heel zeker zouden weten dat de dode Lazarus opgewekt werd door het woord van Jezus. Toen Lazarus gebonden met de balsemdoeken naar buiten kwam, beval Jezus hem los te maken. Uit: www.betacursus.nl/johannes/joh-11-s.pdf

❖ Referenties – documentatie – literatuur

- De Bijbel – div. uitgaven (NBG)
- Levine, Amy-Jill & Marc Zvi Brettler (2024) *Het Nieuwe Testament met Joodse toelichtingen – NBV21* – Antwerpen/Haarlem: Uitg. Ned.-Vlaams Bijbelgenootschap; pag. 188-240.
- Pawson, D. (2007) *Sleutels tot de Bijbel – een uniek overzicht van alle bijbelboeken* – Putten: Opwekkingsliteratuur; ISBN 978 90 5969 1116 2 – pag. 1045-1078: hoofdstuk 42: “Johannes”.¹⁶
- Poot, ds. Henk (2020, 3^e druk 2024) *Uittocht – Het Evangelie van Johannes* – Uitg. Scholten B.V. i.s.m. Christenen voor Israël – ISBN 978 90 83083 71 0.
- Studiebijbel (HSV) (2014) – Het heilig evangelie naar de beschrijving van Johannes, pag. 1794- 1850.¹⁷
- www.betacursus.nl/johannes/joh-09-s.pdf
- www.groeieningeloof.nl/nieuwe-testament/johannes -> Preken: dit zijn 66 bijbelstudies gehouden door Dato Steenhuis, Jacques Brunt, Prof. dr. Willem J. Ouweneel te diverse plaatsen in Nederland. Seizoen 2005-2022.
- www.debijbel.nl/wereld-van-de-bijbel/inleidingen-bijbelboeken/nieuwe-testament/evangelie-johannes-bijbelboek -> Het evangelie volgens Johannes begint met een proloog, die het kader aangeeft voor het hele boek: in Jezus spreekt God opnieuw zijn scheppende Woord, dat er licht en leven moet zijn in de wereld. Daarna volgt het zogenoemde boek van de wondertekenen ([Johannes 1:19-12:50](#)). Dit gedeelte bevat een reeks van zes wondertekenen, waarin Jezus zichzelf manifesteert als licht en leven. Naarmate Jezus zich meer openbaart, groeit het verzet onder de Joden. Aanvankelijk ontmoet Jezus een welwillende houding, later worden de discussies snel feller. Aan het eind van het boek van de wondertekenen valt het besluit om Jezus te doden. Het volgende deel van het Johannes-evangelie is het zogenoemde boek van de verheerlijking ([Johannes 13-21](#)), dat uit twee delen bestaat. Na de afscheidsgesprekken van Jezus met zijn leerlingen

¹⁶ Johannes beschrijft Jezus van binnenuit > Wie Hij was? In dit evangelie blijft onvermeld: de ontvangenis en de geboorte van Jezus, Jezus' doop, de verzoeking, het uitwerpen van demonen, de verheerlijking op de berg, het Laatste Avondmaal, Jezus' strijd in Zijn gebed in Getsemane en Jezus' hemelvaart. Johannes heeft wel een aantal wonderen beschreven: water wordt wijn op de bruiloft in Kana, de man bij het bad in Bethesda, de genezing van de zoon van de hoveling, de genezing van de blindgeborene en de opwekking van Lazarus. Verder bespreekt Dawson de stijl waarin het evangelie geschreven is: m.b.t. het taalgebruik en de discussie over geloofsvragen. Hij geeft kenmerken over de persoon van Johannes en hoe je dit evangelie moet begrijpen (de betekenis van dit boek). Voorts beschrijft hij kenmerken van Jezus. Thema's die aan de orde komen:

1. Heerlijkheid van God (shekinah),
2. Logos (het woord) > Zijn eeuwigheid, Zijn persoonlijkheid, Zijn godheid/Zijn God-zijn, Zijn mens-zijn
3. Leven: (tegenpolen) > leven/dood, licht/donkerheid = duisternis, waarheid/leugens, vrijheid/slavernij, liefde/toorn, echt leven.
4. De Heilige Geest (Joh. 1, Joh. 3, Joh. 4, Joh. 7, Joh. 14-16, Joh. 20).

¹⁷ Met een inleiding, met illustraties, kanttekeningen, landkaarten en tabellen/schema's

volgt het verhaal over Jezus' arrestatie, zijn verhoor voor Pilatus en zijn kruisiging. De verschijningsverhalen laten zien hoe het licht weer opgaat voor zijn leerlingen.

Israël – Bijbel – Joods leven & actualiteiten:

1. Connect2Israël (rubriek)
2. Gedicht: Kinderen van Abraham ¹⁸⁻¹⁹ (p.26)
3. Review: Tommy Wieringa, Marcel Möring, Leonard Ornstein, Marcel Levi, Jessica Durlacher, Gideon Querido van Frank, Robert Vuijsje, Judith Zilversmit, Elma Drayer, Chaja Polak, Marja Vuijsje, Femmetje de Wind, Paul Brill, Esther van Fennema, Emile Schrijver, Kitty Herweijer, Hans Fels, Esther Pocelijn (2024) *Wie over vrede spreekt, heeft moed – Nederlandse schrijvers over de oorlog in Israël en Gaza* – Amsterdam: Uitg. Prometheus; ISBN 978 90 90 446 5599 5; pp. 144.; €10,00 > zie elders in deze editie van *VaderKracht Centraal*: pag. 8-9.
4. Bespreking van het boek van ds. P. den Butter: *Volk tussen eeuwigheid en eenzaamheid* – Uitg. De Banier; pp. 296 (p.27).

Connect2Israël (26-12-2024):

- Chanoeka²⁰: "Dit jaar vallen de Bijbelse en joodse feestdagen laat in het jaar. Dat betekent dat Chanoeka dit jaar gaat vallen op eerste kerstdag, 25 December. Een bijzonder samenkomen. Chanoeka, het feest van wonder en licht en Kerst, het feest waarin we herdenken dat het Licht der Wereld gekomen is. Hoe mooi om dit samen te mogen vieren en God te danken voor her wonder dat Hij gedaan heeft. Dus dit jaar vieren we dubbel en steken de eerste kaars van Chanoeka aan op eerste kerstdag en de laatste kaars op 1 januari. Hoe bijzonder is dat?". Citaat uit de recente nieuwsbrief van de familie Daniël Keijzer. Wie meer wil lezen over het leven van dit gezin in Israël kan een mailtje sturen naar: info@life4israel.nl Of kijk op de website: www.life4israel.nl
- Daniël Keijzer schrijft verder in deze nieuwsbrief: "De relatieve rust binnen Israël is erg bedrieglijk, want geregeld nog moet je naar de schuilkamer toe rennen en er wordt nog steeds hard gevochten en veel strijd geleverd door vele jonge mannen, echtgenoten en vaders, op heel veel plekken en zij zijn nog steeds weg van hun gezinnen en riskeren hun levens voor onze vrijheid. Laten we hen, de gijzelaars en leiders van het land die de beslissingen moeten nemen dagelijks herdenken in onze gebeden".
- Chanoeka is een [joods feest](#). Het [feest](#) staat ook wel bekend als 'het feest van de lichtjes' (הג האורות: *Chag Ha'Orot*) of inwijdingsfeest. Het feest duurt acht dagen, ter nagedachtenis aan het 'oliewonder' in de [Tweede Tempel](#) van [Jeruzalem](#) in [164 v.Chr.](#) De eerste dag van dit feest begint na [zonsondergang](#) van de 24e dag van de joodse maand [kislew](#). Met het feest wordt de herinwijding van de Tweede Tempel in 164 v. Chr. door [Judas Makkabeüs](#) gevierd. Na de herinwijding was er volgens de beschrijving van het *wonder van de olie* in de [Talmoed](#) slechts één kruikje [kosjere](#) olie voorradig om de [menora](#) te branden tijdens de reiniging van de Tempel. Het kruikje

¹⁸ Eerder gepubliceerd in 'VaderKracht Centraal', dec. 2024, nr. 39, pag. 3. Vindplaats: www.bobderaadt.nl/documents/vaderkrachtcentraal/VaderKracht_Centraal_30.pdf

¹⁹ Geplaatst op LinkedIn op 26-12-2024 onder de titel 'Vredeskind'.

²⁰ Zie in de apocriefe of deuterokanonieke boeken van 1 en 2 Makkabeeën – Groot Nieuws Bijbel (vertaling in omgangstaal) 1983 – Uitg. Katholieke Bijbelstichting/Ned. Bijbel Genootschap – pag. DK 4: 40-101.

raakte echter niet leeg voordat nieuwe zuivere olie was toeberaid, maar schonk genoeg olie om de menora gedurende acht dagen brandend te houden".^{21,22,23}

- Jezus nam opnieuw het woord. Hij zei: *'Ik ben het licht voor de wereld. Wie Mij volgt loopt nooit meer in de duisternis, maar heeft licht dat leven geeft.'* Johannes 8:12.
- Uit de nieuwsbrief van Comité Gemeentehulp Israël²⁴ (dec. 2024) komen de volgende gebeds- en dankpunten: BID dat God Zijn Geest uit zal storten op de inwoners van Syrië, Libanon, Israël, Gaza en Iran en dat Hij Zich aan velen bekend zal maken". "DANK dat we in dit traumatische, moeitevolle jaar zichtbaar mochten zijn door het werk van de gemeenten en bedieningen van onze projecten, zodat zij o.a. voedsel uit konden delen en noodhulppakketten, onderwijs en trainingen konden geven, voorzien in warme maaltijden voor de soldaten, hoop en bemoediging konden geven door Gods Woord en zo zichtbaar aanwezig mochten zijn in de samenleving"
- Chanoeka-feest^{25,26}: op 2 januari 2025 eindigt dit 'inwijdingsfeest', dit herinneringsfeest aan de hernieuwde inwijding van de tempel, na de verontreiniging die had plaatsgevonden tijdens de overheersing door de Seleuciden²⁷ o.l.v. de Grieks-Syrische koning Antiochus Epifanes.

Connect2Israël (02-01-2025)

²¹ www.nl.wikipedia.org/wiki/Chanoeka : Met het feest wordt de herinwijding van de Tweede Tempel in 164 v. Chr. door Judas Makkabeüs gevierd. Na de herinwijding was er volgens de beschrijving van het *wonder van de olie* in de *Talmoed* slechts één kruikje *kosjere* olie voorradig om de *menora* te branden tijdens de reiniging van de Tempel. Het kruikje raakte echter niet leeg voordat nieuwe zuivere olie was toeberaid, maar schonk genoeg olie om de menora gedurende acht dagen brandend te houden.

²² www.eo.nl/artikel/wat-is-chanoeka Het bekendste gebruik van Chanoeka is het aansteken van de *chanoekia*, een speciale negenarmige kandelaar. (Joden hebben meestal ook een kleine menora in huis die zevenarmig is.) De aansteekkaars brandt het hele feest – acht dagen lang. De overige acht kaarsen worden elke dag aangestoken, tot op de achtste dag alle kaarsen branden. De kaarsen staan symbool voor de acht dagen dat het Chanoeka-wonder duurde. Opvallend is dat Joodse gelovigen de kandelaar vaak voor hun raam aan de voorkant van het huis zetten.

²³ www.isreality.nl/joodse-feesten/chanoeka/ - www.christenenvoorisrael.nl/kennisbank/chanoeka-joods-feest In 1 Makkabeën 2 is te lezen hoe de afgezanten van Antiochus Mattatias proberen over te halen om ook varkensoffers te brengen aan Zeus. Mattatias blijft weigeren, maar er is een andere Jood die wel naar het heidense altaar loopt om te gaan offeren. Toen Mattatias dat zag werd hij woedend. Hij rende op de man af en stak hem dood. Ook doodde hij de afgezant van de koning die het volk tot offeren probeerde te dwingen en haalde hij het altaar neer. Deze verzetsdaad in 168 voor Christus is het begin van een opstand waarvoor Mattatias met zijn vijf zonen het initiatief neemt. Met Juda als aanvoerder wordt de strijd gewonnen en de tempeldienst, na drie jaar, hersteld.

Acht dagen lang vierden ze de inwijding van het altaar en brachten ze vol vreugde brandoffers, vredeoffers en dankoffers. Ze versierden de voorkant van de tempel met gouden kransen en met schildjes. Ze vernieuwden de poorten en de priestertvertrekken en voorzagen ze van deuren. Er heerste grote vreugde onder het volk omdat de smaad die ze van de vreemde volken ondervonden hadden, was afgewend. Judas bepaalde samen met zijn broers en de hele volksvergadering dat het feest van de altaarwijding jaarlijks acht dagen met blijdschap en vreugde gevierd zou worden, te beginnen op 25 kislew.

– 1 Makkabeën 4:56-59

Het wonder van Chanoeka

Volgens de Joodse overlevering hadden de Grieken alle olie verontreinigd. Toen de verzetsstrijders de tempel wilden herinwijden en op zoek gingen naar olie voor de menora, vonden ze maar één kruikje olie met het zegel van de hogepriester. Dat was maar genoeg voor een dag. Er gebeurde echter een wonder! De tweede ochtend blijkt het kruikje weer gevuld, en de volgende dag weer! Zo kon de Menora acht dagen lang blijven branden.

²⁴ www.comitegemeentehulpisrael.nl

²⁵ Zie in: Henk Poot (2020/2024, 3^e druk) *Uittocht*: pag. 250.

²⁶ Zie in: Martin Goodman (2024) *Joodse geschiedenis, van 331 v.g.j. tot 135 g.j.*, pag. 642-650; m.n. pag. 643-644; in: Levine, Amy-Jill & Marc Zvi Brettler (2024) *Het Nieuwe Testament met Joodse toelichtingen* – NBV21 – Antwerpen/Haarlem: Uitg. Ned.-Vlaams Bijbelgenootschap.

²⁷ www.christipedia.nl/wiki/Seleucidische_rijk

- Aan het begin van het nieuwe jaar is het goed om te bidden voor vrede in Israël en voor de vrede van Jeruzalem en voor vrede in deze regio. Ook dit jaar zullen er weer nieuwe ontwikkelingen zijn. Hamas blijft hardnekkig weigeren om de gegijzelden vrij te laten, houdt om deze reden ook de verwoestende oorlog in stand en belemmert vredesgesprekken. Ook weigert Hamas een lijst van in leven zijnde gegijzelden vrij te geven. De roep 'Bring them home' wordt steeds luider.
- De ontwikkelingen in omringende Arabische landen, zoals Syrië, Turkije, Iran, Libanon, Jemen en Jordanië blijven zorgen baren. Het is belangrijk om Israëlische nieuwsbronnen te volgen, om op deze manier goed ingelicht te blijven.
- Bid voor Arabische christenen en Messiasbelijdende Joden, dat zij blijven getuigen van de levende Heer en van Jezus Messias, de Zoon van God; dat zij vredesstichters mogen zijn en de Israëlische samenleving tot zegen.

Connect2Israël: (09-01-2024)

- **Onze voorbede voor Israël en het Midden-Oosten blijft noodzakelijk. Elke dag zijn er weer nieuwe, schokkende ontwikkelingen en situaties. Iran likt z'n wonden na de machtswisseling in Syrië. Men wacht af wat de nieuwe president in de USA gaat doen. Bij dit alles weten we dat de Here God de Almachtige is en de Allerhoogste God, JHWH.**
- **De strijd in Libanon, in de Gazastrook, in Jemen, in Syrië gaat door. Langzamerhand gaan de geëvacueerde Israëliërs weer terug naar Noord-Israël, in gespannen afwachting van de ontwikkelingen in Libanon.**
- **Nog altijd zijn er onschuldige Israëlische burgers gegijzeld door de regering van Gaza, Hamas, in de Gazastrook, onder erbarmelijke omstandigheden en deze regering ligt dwars bij de onderhandelingen om de gijzelaars vrij te krijgen. 'Bring them home' blijft aandacht vragen voor het lot van de gegijzelden. Dit is een belangrijk gebedspunt!**
- **Israël Today en Christenen voor Israël geven in hun dagelijkse updates belangrijke informatie door van de actuele ontwikkelingen. En er zijn meer informatiebronnen die de situatie in Israël doorgeven.**
- **Blijf bidden voor de vrede van Jeruzalem, voor het Joodse volk, voor alle oorlogsslachtoffers en nabestaanden, voor herstel van traumatische ervaringen die worden beleefd. Bid om vrede, verzoening en vertroosting in de onderlinge relaties. Tot eer van de Allerhoogste.**

Connect2Israël (16-01-2025):

- Het volk van Israël leeft in een spannende tijd. Er is sprake van een akkoord, dat binnenkort uitgevoerd moet gaan worden. Wie zien de vijanden van Israël juichen en de straat opgaan, om de overwinning te vieren. Voor Israël is het belangrijk dat degenen die gegijzeld zijn, zo spoedig mogelijk vrijgelaten worden. Duidelijk is, dat deze vrijlating slechts in fasen gebeurt. Op die manier is de oorlog nog niet ten einde. Het blijft de vraag hoe duurzaam deze vrede zal zijn, gezien de werkelijke motieven van degenen die deze oorlog op 7 oktober 2023 gestart zijn. We blijven bidden voor het volk van God en de kinderen van Abraham; voor de vrede van Jeruzalem (Jes. 40:1).
- Op 27 januari 2025 wordt wereldwijd de Holocaust herdacht. De moord op 6 miljoen Joden tijdens de tweede wereldoorlog. Gericht op de vernietiging van het Joodse volk. Mogelijk is er in Gorinchem een herdenking bij het herinneringsmonument. Op 27 januari wordt in Nijkerk een Holocaustherdenking gehouden in de Fontein(kerk) om 13.00 uur. Voor verdere informatie en aanmelding: www.cvi.nl/holocaustherdenking

Connect2Israël: (23-01-2025)

- Als gemeente VEG De Ark zijn we blij dat we naast de gebruikelijke bijbelkringen ook een Israëlkring hebben, om te leren over het Joodse volk, over Israël en om voorbede te doen voor Gods volk. We doen studies uit de brochure '*Focus op Israël - 7 bijbelstudies over het volk en land Israël*'. Elders in deze Arktueel vindt u de uitnodiging voor de volgende studie- en kringavond.
- Ook in Gorinchem wordt dit jaar een herdenking van de Holocaust gehouden, op zondag 26 januari, om 13.00 uur. Op 27 januari wordt in Nijkerk een Holocaustherdenking gehouden in de Fontein(kerk) om 13.00 uur. Voor verdere informatie en aanmelding: www.cvi.nl/holocaustherdenking
- Inmiddels zijn er 3 gegijzelde Israëlische vrouwen vrijgelaten en worden er veel Arabisch-Palestijnse gevangenen/terroristen vrijgelaten, als onderdeel van een overeenkomst, een staakt-het-vuren. Nog steeds hoopt het Israëlische volk dat alle gijzelaars vrij zullen komen en dat geeft veel onzekerheid. Er is een bestand, met nog veel onduidelijkheden en zorgen.
- De vijand van Israël viert de overwinning, is uit de ondergrondse tunnels gekomen en weer de straat opgegaan. Dat geeft het gevoel van dreiging en angst voor herhaling van terroristische aanslagen. Bid om deze redenen voor de vrede van Jeruzalem, om de hand van JHWH ter bescherming van Zijn volk en om toewijding aan de Messias Jezus Christus

• <u>Gedicht:</u>

Kinderen van Abraham
Respecteer elkaar
Kinderen van Abraham
Kijk in elkaars ogen en in elkaars hart

Kinderen van Abraham
Erkennen elkaar in waardigheid en gastvrijheid
Kinderen van Abraham
Leven in vrede - shalom - salaam - peace

Kinderen van Abraham
Kom tot de stem van de Allerhoogste
In gehoorzaamheid, toewijding en aanbidding,
liefde, genade, verzoening en communicatie

Kinderen van Abraham
'God-ik-en-de-ander'
Kinderen van God
Verbondskinderen - 'Christlike'. © Bob de Raadt, 28-11-2024.

Bespreking van het boek van ds. P. den Butter: *Volk tussen eeuwigheid en*

eenzaamheid – Uitg. De Banier; pp. 296.

Samenvatting (deel 1)

**Boek: Volk tussen eeuwigheid en eenzaamheid – ds. P. den Butter²⁸ (2023)
Uitg. De Banier.²⁹**

1. Verkiezing

Israël blijkt een probleem te zijn, dat niet op te lossen is.

Waar komt dat door? Waarom weet men – mensen, landen, regeringen – niet goed raad met dit volk? Wat is daarvan de oorzaak?

Israel is nu eenmaal een volk en een natie met een totaal eigen karakter, een volk met een enige plaats in de wereld, een vreemde eend in de bijt.

Of ligt het probleem niet aan Israël, maar aan de volken zelf, aan de onachtzaamheid omdat er door de volken doorgaans geen rekening wordt gehouden met Gods Woord.

Het is de ellende van een wereld zonder God, dat die geen raad weet met Israël.

Zie, zij hebben het woord van de HEERE verworpen, wat voor wijsheid zouden zij dan hebben? (Jer. 8:9)

Dit geldt t.o.v. allerlei problemen in de wereld, maar zeker t.a.v. Israël.

Het feit, dat Gods Woord niet geraadpleegd wordt in verband met Israël, maakt dat deze natie een probleem wordt. Als Gods Woord verlaten of afgewezen wordt door de volken, dan houdt

²⁸ Interview met ds. P. den Butter > www.debanier.nl/storage/2019/20230506-DKR-MAIN-030_031.pdf; bron: Ref. Dagblad; 6 mei 2024, pag. 30-31.

²⁹ www.debanier.nl/volk-tussen-eeuwigheid-en-eeenzaamheid# > Welke rol speelt het Israël van nu in Gods heilsplan? En hoe moeten we dat zien in het licht van de christelijke kerk? Hoe zit het met de zogeheten vervangingstheologie? En wat hebben de puriteinen over Israël gezegd? Al in de jaren 70 van de vorige eeuw was ds. P. den Butter met deze vragen bezig. Hij zette zijn gedachten, opkomend uit en getoetst aan de Heilige Schrift, op papier. Zijn boek 'Volk tussen eeuwigheid en eenzaamheid' bleek zijn tijd ver vooruit te zijn. In het jaar dat de staat Israël 75 jaar bestaat, verschijnt dit boek in een nieuwe uitgave. Voorzien van een inleiding van de auteur en met een inhoud die nagenoeg gelijk is aan het eerste boek. Een inhoud die een verrassend actueel licht laat schijnen over vragen rond het volk van God.

alle wijsheid (zeker de politieke en diplomatieke) op en dat zal uiteindelijk leiden tot een grote aanval als alle volken zich tegen Israël en Jeruzalem gaan keren.

Eeuwige liefde

Vanaf welk moment begon God Israël lief te krijgen? Het is een eeuwige liefde. Voordat er zelfs iets van Israël bestond, heeft God dit volk gekend en Zich aan hen verbonden. *Van verre tijden af is de HEERE aan mij verschenen: Met eeuwige liefde heb Ik u liefgehad. (Jer. 31:3)*

Waarom? Was er iets in dit (toekomstige) volk wat aantrekkelijk was voor God? Was het hun stamvader Abraham, of was het hun afkomst?

Wat zegt de Bijbel over hun stamvader Abraham? In Joz. 24:2 lezen we: *Aan de overzijde van de rivier (de Eufraat) hebben uw vaders van oude tijden af gewoond, namelijk, Terah, de vader van Abraham, en de vader van Nahor; en zij hebben andere goden gediend* en in Ez. 16:3 *'Uw vader was die Amoriet en uw moeder een Hethitische'*.

Nee, Abraham werd niet gekozen vanwege zijn vroomheid. Ook zijn nageslacht niet, maar *'vanwege de liefde van de HEERE voor u'* (Deut. 7:8).

Niet vanwege de kwaliteiten van Israël (Deut.7:6-8), God heeft Israël lief, omdat Hij hen liefheeft. Hij is soeverein, de God van het eeuwig wellbehagen en van de verkiezende liefde. Zoals God met Israël gedaan heeft, heeft Hij met geen ander volk gedaan (Ps. 147:20).

Waren ze zo vroom, zo trouw?

In tegendeel! Hoe vaak lezen we, dat het een hardnekkig volk is? Vele malen is God teleurgesteld in Zijn volk. Zie de klacht van God over Zijn wijngaard, waarmee het volk wordt vergeleken (Jes. 5:1-7 lezen).

En toch, als God Zich aan dat volk wil verbinden, dan gaat het niet vanwege hun wandel, maar vanwege Gods eeuwige en soevereine liefde. Dat lezen we heel duidelijk in Deut. 7:6-8 *'U heeft de Here God verkoren tot Zijn eigendom ... omdat de Here u liefhad'*.

Deze verkiezing maakte Israël tot een bijzonder volk. Met geen enkel ander volk heeft God zó gehandeld.

Een God van wonderen

Israël is het volk van de verkiezing. Israël is ook het volk van wonderen

God realiseerde Zijn plannen met Israël in de weg van wonderen: .

- Onvruchtbare ouders (Abraham en Sara) krijgen een kind.
- Onvruchtbare Rebekka krijgt een tweeling – Ezau en Jacob.
- Israël wordt door machtige wonderen verlost uit Egypte.
- De woestijnreis, een tocht vol wonderen (Deut.8:4; 29:5).
- Doortocht door de Jordaan (Joz. 3:15-17)
- Verovering van Kanaän (Joz. 6:20; 10:14).

Aan al die wonderen, die genadevolle blijken van Gods liefde, heeft Israël zijn bestaan te danken. Zelfs de terugkeer uit de Babylonische ballingschap was aan een wonder van genade te danken. Want van welk ander volk, dat ook weggevoerd was, kon dit worden gezegd?

Doel van God voor Israël

Wat stond de Heer voor ogen, toen Hij Israël verkoos?

Jes. 43:21 *Dit volk heb Ik Mij geformeerd. Zij zullen Mijn lof vertellen.*

Gods lof, Gods eer en grootheid moet Israël voortdurend voor ogen staan. Dat geldt overigens voor al het geschapene, maar zeker, en vooral voor Israël!

Jer. 13:11 ... *zodat het Mij zal zijn tot een volk, tot een naam en tot lof en tot luister,*
Maar ook: een zegen te zijn voor de hele aarde. Zijn Woord moet door Israël bewaard en doorgegeven worden.

Het grote doel van Israëls verkiezing was dus: de lof van de Heer vertellen, Zijn Woord te bewaren en door te geven en, daarmee verbonden: een zegen te zijn voor de hele aarde.

Hoe?

Israël diende het kanaal te zijn waar het water des levens doorheen stroomt om zó de wereld te kunnen bevloeien.

Want uiteindelijk heeft God Zijn hele schepping op het oog om die te zegenen en opdat de hele wereld Gods lof, eer en heerlijkheid zou kennen.

Dat Woord moet *'een licht worden om de heidenen te verlichten'* – Luc. 2:32

Gods eerstgeboren zoon

Israël wordt 'Gods eerstgeboren zoon' genoemd (Ex. 4:22,23).

Wanneer werd dat gezegd? Dat sprak God, toen ze als een slavenvolk door Farao verdrukt werden. Op het moment, toen ze niets betekenden voor de wereld, toen er voor hen geen enkel respect was. noemde God hen met die eretitel.

Van Abraham, Izaäk en Jacob lezen we nergens dat ze 'zoon van God' werden genoemd. Maar als Israël in slavernij is, uitgemergeld door zijn verdrukkers, dán zegt de Here dat Israël Zijn eerstgeboren zoon is. Ook in een tijd, dat Israël zelf nauwelijks enige kennis van God had.

Gods eerstgeboren zoon tegenover de eerstgeboren zoon van Farao.

Al keert elke natie zich nu tegen Israël, al zou Israël uit de Verenigde naties geworpen worden, al is elk volk straks een vijand van Israël, dan wil dat nog niet zeggen, dat de Here Israël ook niet meer kent. Het blijft Gods eerstgeboren zoon onder de volken!

God heeft Zijn volk niet verstoten of losgelaten (Rom. 11:2). Niet in Egypte, niet in Babel, niet na de verdrijving uit Israël in 70 na Chr. Ook niet in Dachau of Auschwitz!!

(Dit moeten we vasthouden, want er zijn – juist in evangelische kringen – opvattingen, die stellen dat God – tijdelijk – heeft Israël losgelaten en in de eindtijd weer de draad met Israël gaat opnemen. Diezelfde opvattingen beweren, dat in de 'opname' de gelovigen-uit-de-heidenen opgenomen worden en dat Israël door de grote verdrukking zal gaan. Dit lijkt veel op een theologie, waarbij de gemeente alweer bevoorrecht wordt boven Israël.)

Nog steeds uitverkoren?

God heeft Zijn volk niet verstoten, dat Hij tevoren gekend heeft (Rom.11:2)

Hij heeft het geroepen, tot Zijn volk gemaakt en aangenomen. Hij heeft het Zijn eerstgeboren zoon genoemd.

Wanneer zou God Israël kunnen en moeten verloochenen?

Als Zijn verkiezing van Israël zou berusten op deugden en kwaliteiten van Israël, op haar vroomheid, geloof en gehoorzaamheid.

Maar Israël is verkoren vanwege Gods onveranderlijk welbehagen en eeuwig voornemen.

Verkiezing is niet gebaseerd op de deugden en kwaliteiten van het volk.

Israël heeft veel zonden bedreven. Juist de zonden van Israël wegen zwaarder en zijn ernstiger dan de zonden van andere volken. Daarom krijgen ze ook te maken met zwaardere veroordelingen: ze worden verdreven uit hun land en moeten zwerven over de aarde. Maar aan de verkiezing is geen einde gekomen ... *'want de genadegaven en de roeping van God zijn onberouwelijk'* (Rom. 11:29).

Maar de Joden hebben toch Gods Zoon, Jezus Christus, verworpen?

Inderdaad. Wie zal dat ontkennen?

Petrus verontschuldigt hen niet als hij op de pinksterdag zegt: *deze Jezus, Die overeenkomstig het vastgestelde raadsbesluit en de voorkennis van God overgegeven is, hebt u gevangengenomen en door de handen van onrechtvaardigen aan het kruis gespijkerd en gedood* (Hand. 2:23).

En een paar dagen later zegt hij: 'U echter hebt de Heilige en Rechtvaardige verloochend en gevraagd dat u een moordenaar geschonken zou worden, maar de Vorst van het leven hebt u gedood' (Hand. 3:14-15). Zijn zij de enigen, die hun Verlosser hebben verworpen en gedood?

En wat zegt Stefanus? "Wie van de profeten hebben uw vaders niet vervolgd? Zelfs hebben zij hen gedood die de komst van de Rechtvaardige aankondigden, van Wie u nu verraders en moordenaars geworden bent." (Hand 7:52?)

Inderdaad, Israël staat schuldig!

Maar betekent dit, dat God daardoor Zijn verkiezing van Israël ongedaan maakt? Houdt Israël op Gods volk te zijn?

De hele mensheid heeft zich schuldig gemaakt aan Jezus' dood. Moet niet iedereen, die door de Geest geleid en onderwezen wordt, zich dat in het bijzonder aantrekken? Wat voor recht hebben we dan om alleen Joden te beschuldigen als de moordenaars van de Zoon van God? Hebben zij niet, als priester-volk, - onwetend – het grote Offerlam geofferd? Juist op Pesach? Was het niet een hogepriester, Kajafas, die profeteerde – in onwetendheid – dat het beter was, dat één mens zou moeten sterven en niet het hele volk verloren zou gaan? (Joh. 11: 49-53)

God heeft Zijn volk niet verstoten! Hij zoekt nog steeds naar Israëls bekering en behoud.

Wat zegt de Schrift over de kerk? Is die in de plaats van Israël gekomen?

Paulus zegt over de kerk: *'U was in die tijd zonder Christus, vervreemd van het burgerschap van Israël en vreemdelingen wat betreft de verbonden van de belofte. U had geen hoop en was zonder God in de wereld. Maar nu, in Christus Jezus, bent u, die voorheen veraf was, door het bloed van Christus dichtbij gekomen'* (Ef. 2:12,13).

(Over een twee-wegen leer, waar geleerd wordt dat de kerk God dient door de Here Jezus en dat Israël dezelfde God dient zonder Jezus, wordt later teruggekomen. Ook de ‘opname’-leer zal later worden besproken)

Het land

God heeft Abraham geroepen en gaf hem een aantal beloften. Hij zou tot een groot volk worden. In hem zouden alle geslachten van de aardbodem gezegend worden en God geeft hem een belofte aangaande dit land.

‘De HEERE nu zei tegen Abram: Gaat u uit uw land, uit uw familiekring en uit het huis van uw vader, naar het land dat Ik u wijzen zal ‘ (Gen. 12:1) De Here zal dus een land aanwijzen en ‘aan uw nageslacht zal Ik dit land geven’ (Gen. 12:7). ‘Want al het land dat u ziet, zal Ik voor eeuwig aan u en uw nageslacht geven’ (Gen. 13:15).

Dan volgen er nog duidelijkere en specifiekere beloften: *‘Aan uw nageslacht heb Ik dit land gegeven, van de rivier van Egypte af tot aan de grote rivier, de rivier de Eufraat’ (Gen. 15:18, zie ook Joz. 1:4) ‘Ik zal aan u en uw nageslacht na u het land waar u vreemdeling bent, heel het land Kanaän, als eeuwig bezit geven. Ik zal hun tot een God zijn’ (Gen. 17:8).*

Ook aan Izaäk wordt deze belofte bevestigd: *“Toen verscheen de HEERE hem en zei: Trek niet naar Egypte, maar woon in het land dat Ik u noemen zal. Verblijf als vreemdeling in dit land. Ik zal dan met u zijn en u zegenen, want aan u en uw nageslacht zal Ik al deze landen geven. Ik zal de eed gestand doen die Ik Abraham, uw vader, gezworen heb.” (Gen. 26:2-3).*

Ook tot Jacob spreekt God in gelijke bewoordingen: *“Ik ben de HEERE, de God van uw vader Abraham en de God van Izak; dit land waarop u ligt te slapen, zal Ik u en uw nageslacht geven.” (Gen. 28:13).*

In een slotbeschouwing wordt deze hoofdzaak herhaald: *“Zo gaf de HEERE aan Israël heel het land dat Hij gezworen had hun vaderen te geven. Zij namen het in bezit en woonden erin” (Joz. 21:43)*

Het is Gods land (Lev. 25:23), dat Hij aan Israël ter bewoning heeft geschonken en aan niemand anders.

Er is een onlosmakelijke verband tussen het volk, het land en het heil. God verwekt een volk, Hij geeft dat volk een land, Hij zegent dat volk en stelt het tot een zegen. Het één kan niet losgemaakt worden van het ander.³⁰

³⁰ **Volk tussen eeuwigheid en eenzaamheid** > bron: www.debanier.nl/posts/volk-tussen-eeuwigheid-en-eenzaamheid

Door Ds. W. Silfhout in De Saambinder op 17-05-2023

Het boek ”Volk tussen eeuwigheid en eenzaamheid” verschijnt op een geschikt moment. Dit jaar is het 75 jaar geleden dat de staat Israël werd gesticht. In 1978 verscheen het boek van ds. P. den Butter onder dezelfde titel. Nu ligt er een vernieuwde en geactualiseerde versie op tafel.

De auteur bespreekt in zeven hoofdstukken zijn visie op Gods heilshandelen met het Joodse volk. Het is de kracht van dit boek dat hij niet ingaat op allerlei speculaties, maar het Woord laat spreken. Daarbij schroomt hij niet zijn eigen visie op een duidelijke wijze weer te geven. Al kunnen hier en daar kanttekeningen bij zijn conclusies worden gesteld, en is daarover verschil van mening mogelijk, toch heb ik het boek met veel instemming gelezen.

Stellig gelooft ds. Den Butter dat er nog rijke beloften zijn voor het Joodse volk. De genadegiften en de roeping Gods zijn immers onberouwelijk. Sterk benadrukt hij de band tussen het volk Israël en het land. De genadegift betreft ook het land Israël. God heeft Zijn land aan Israël gegeven tot een altijddurend bezit en heeft Zelf de grenzen vastgesteld. Dat over die grenzen in de Bijbel niet eenduidig wordt gesproken, blijft wat onderbelicht. Aangrijpend is het wat hij schrijft over het faillissement van het Jodendom omdat er een deksel op

2. Vervolging

Aan de bijzondere positie en verkiezing van Israël is lijden verbonden. Waarom? Veel mensen zijn snel klaar met hun antwoord: ze hebben gezondigd en gingen daarom in ballingschap in Babel. Daarna hebben ze Gods Zoon verworpen gekruisigd en zijn ze opnieuw uit hun land verdreven.

Door deze opvatting hebben Jodenhaat en antisemitisme voet gekregen, ook onder christenen.

Maar hadden dat lijden en vervolging altijd te maken met straf?

Moest Israël in Egypte onder Farao lijden als gevolg van hun zonden?

De volken rondom hebben Israël gehaat, zoals in Psalm 83:5 wordt gezegd? *‘Kom, laten wij hen uitroeien, zodat zij geen volk meer zijn en aan de naam van Israël niet meer gedacht wordt.’*

De dichter van deze psalm legt een verband tussen wat de heidenen Israël aandoen en hun verhouding tegenover de God van Israël: *‘Want samen hebben zij in hun hart beraadslaagd; dezen hebben een verbond tegen U gesloten’* (vers 6).

De volken haten Israël vanwege hun relatie met God

Wat ligt er een lijden opgesloten in de woorden van Psalm 44:10-15. Waarom?

In de verzen 18, 19 en 23 vervolgt de psalmist dan: ‘Dit alles is ons overkomen, toch hebben wij U niet vergeten of Uw verbond verloochend. Ons hart is niet teruggeweken en onze schreden zijn niet van Uw pad geweken,maar om U worden wij de hele dag gedood; wij worden beschouwd als slachtschapen.’

Omdat de wereld onder aanvoering van Satan God haat, wordt ook Zijn volk van gehaat. Satan gelooft de Bijbel. Ook de profetieën. Hij gelooft ook, dat in het laatst der dagen de vervallen hut van David wordt hersteld, dat Israël zal terugkeren naar hun eigen land, dat de Heer rein water op hen zal sprenkelen en de wet in hun hart geschreven zal worden en heel Israël zalig zal worden (vgl. Amos 9:11; Ez. 36:24-25, Jer. 31:33-34; Rom. 11:26).

Satan gelooft in het toekomstig herstel van Israël. Hij wil proberen dit onmogelijk te maken. Daarom moet als het kan, Israël alsnog uitgeroeid worden. Dát zit erachter als de wereld Israël vervolgt en het anti-Semitisme³¹ hoogtij viert.

Anti-Semitisme

Wat zijn de elementen waaruit het antisemitisme³² bestaat?

het hart ligt. Daardoor verstaan ze niet. ‘Ze verstaan zelfs de door hen zo hoog vereerde Mozes niet’. Ook is voor veel Joden religie van weinig betekenis.

In dat verband schetst de auteur ook de situatie van de Joodse gemeenschap in Noord-Amerika. Tegelijk is de schrijver diep bewogen met het Joodse volk omdat de Heere eenmaal sprak: ‘Ik heb u liefgehad met een eeuwige liefde’.

³¹ Denk daarbij aan het boek van Oscar Lohuis (2024) *30 Misverstanden over ISRAËL waardoor het antisemitisme toeneemt* – Uitg. Goed Nieuws Bediening; ISBN 978-90-820003-8-2;

www.goednieuwsbediening.nl

³² Zie bijv. in de themabijlage ‘*Antisemitisme*’ van Christenen voor Israël, juli-augustus 2024 met onderwerpen als: ‘Antisemitisme is probleem van ons allemaal’. ‘Wat zijn ervaringen van Jodenhaat?’ ‘Antisemitisme: nooit een zaak van Joden alleen’ > zie in ‘*Monitor antisemitische incidenten, Nederland, 2023*’. ‘Christelijk antisemitisme’. ‘Jodenhaat is neiging tot zelfmoord’.

1. Een godsdienstig element. Hun wetten zijn anders dan de wetten van andere volken. De Joden zijn ‘anders’. Dit argument wordt aangedragen door Haman, die het ‘anders-zijn’ van Mordechai beschouwde als een bedreiging van zijn positie. De godsdienstige wetten van de Joden zijn ‘anders’. Het zijn goddelijke wetten!
2. De Joden werden in de Romeinse wereld gezien als mensen, die niet te vertrouwen waren. Ze weigerden vaak om deel te nemen aan festiviteiten ter ere van een of andere godheid. Onder Claudius moesten ze Rome verlaten (Hand. 18:2).
3. De weerstand van christenen vanwege het verzet van de Joden tegen de prediking van het Evangelie. De Joden wezen pertinent het christelijke geloof af. Dat moedigde een antisemitische houding aan bij veel christenen. Onkunde onder christenen betreffende het Oude en het Nieuwe Testament speelde daarbij ook een rol. De dood van Jezus werd en wordt vaak door christenen als een argument gebruikt om de Joden te beschuldigen van Godsmoord en een motief om en hen te vervolgen.
4. Xenofobie, vreemdelingenhaat. Een afkeer en een angst voor alles wat vreemd en onbekend is. Overal waar Joden woonden bleven ze vreemdelingen en werden niet zelden tot zondebok gemaakt.
5. Geld. Joden werden vaak verboden om voor hun levensonderhoud een handwerk uit te oefenen en moesten daarom omzien naar andere beroepen. Zo kwamen ze terecht in de diamantindustrie en de bankwereld. Dat riep weerstand op.

Lijden als straf

Het is ontegenzeggelijk waar, dat er ook een lijden is vanwege de zonden.

In Deut. 28 spreekt de Heer over wat Hij doen zal, zowel in geval van gehoorzaamheid als in geval van ongehoorzaamheid.

In het eerste geval – als Israël gehoorzaam zal zijn – zal het rijk gezegend worden, het land zal vruchtbaar zijn. Israël zal beveiligd worden tegen de vijanden en zal tot een zegen zijn in het midden van de aarde.

Maar in geval van ongehoorzaamheid, als er nalatigheid is in het opmerken en doen van de geboden en inzettingen van de Heer, zal er geen zegen zijn, maar vloek.

Wie Deuteronomium 28 aandachtig leest, komt diep onder de indruk van de ernst van die bedreigingen ... en hoe werkelijk dit allemaal is geworden.

Wat waren dat voor geboden en inzettingen?

Eigenlijk zijn die allemaal terug te brengen tot het grote beginsel: Luister, Israël! De HEERE, onze God, de HEERE is één! *‘Daarom zult u de HERE, uw God, liefhebben met heel uw hart, met heel uw ziel en met heel uw kracht’* (Deut. 6:4,5).

Ze moesten een volk zijn, afgezonderd voor de Heer en Zijn dienst, dus afgezonderd van de wereld want God en de wereld zijn elkaars tegenpolen.

Veel voorschriften die God aan Israël gaf hebben met deze afzondering te maken, want God wil Zijn volk bewaren voor de besmetting met de wereld. **Een vraag: Herkennen we dat ook in ons eigen leven?**

Gehoorzaamheid aan Gods stem betekent: anders zijn en de Heer alleen dienen.

Ongehoorzaamheid is: niet anders willen zijn, maar gelijk willen zijn aan de andere volken en open willen staan voor de zondige invloeden van de wereld.

Enkele voorbeelden: 1 Sam. 8:5 *'Zij zeiden tegen hem (Samuël): Zie, u bent oud geworden Stel daarom een koning over ons aan om ons leiding te geven, zoals alle volken'*. En in vers 19 en 20 herhalen ze die woorden, maar dan sterker: *'Maar het volk weigerde naar de stem van Samuel te luisteren. Zij zeiden: Nee, er moet toch een koning over ons komen. Dan zullen wij ook zijn als al de volken; onze koning zal ons leiding geven en hij zal voor ons uit gaan en onze oorlogen voeren.'*

De reactie van God is dan: *'zij hebben ú niet verworpen, maar Mij hebben zij verworpen, dat Ik geen Koning over hen zou zijn'* (vers 7b).

Daar bleef het niet bij. De zonden van Israël zouden nog ergere vormen aannemen. Het volk zou ook gaan uitzien naar de goden van andere volken en daardoor de Here nog meer verwerpen. Daardoor weigerde Israël nog meer om een apart gesteld volk te zijn. Het dienen van andere goden betekent een weigering om de Here alleen te dienen. Het is een onttroonen en afzetten van de Here als Koning en als God. De grootste ondankbaarheid en ongehoorzaamheid die men zich denken kan. Zie Ps. 106:20 *"Zij ruilden hun Eer (hun God) in voor het evenbeeld van een rund, dat gras eet."*

Het gevolg? Het volk gaat in ballingschap!

Het was niet de laatste keer.

Na enkele eeuwen waren het de Romeinen, die de Joden het land uit joegen. Weer moest Israël verblijven in het land van een ander en werd verstrooid over vele landen en onder vele volken, over de hele aarde.

Waarom déze ballingschap? Hadden ze weer afgoden gediend? Nee, dat hadden ze afgeleerd. Maar als God Zijn Zoon zendt, dan blijkt, dat ze nog steeds niet geleerd hebben om een apart, door God geheiligd volk te zijn. Als Jezus komt, dan komt Hij tot het Zijne en die hebben Hem niet aangenomen!

'Jeruzalem, Jeruzalem, u die de profeten doodt en stenigt wie naar u toe gezonden zijn! Hoe vaak heb Ik uw kinderen bijeen willen brengen, op de wijze waarop een hen haar kuikens bijeenbrengt onder haar vleugels; maar u hebt niet gewild!' (Matth. 23:37).

'En toen Hij dichtbij kwam en de stad zag, weende Hij over haar. Hij zei: Och, dat u ook nog op deze uw dag zou onderkennen wat tot uw vrede dient! Nu echter is het verborgen voor uw ogen. Want er zullen dagen over u komen dat uw vijanden een wal rondom u zullen opwerpen, u zullen omsingelen en u van alle kanten in het nauw zullen brengen.

En zij zullen u met de grond gelijkmaken en uw kinderen in u verpletteren. Ook zullen zij in u geen steen op de andere steen laten, omdat u het tijdstip waarop er naar u omgezien werd, niet hebt onderkend.' (Lucas 19:41-44).

De Romeinse stadhouder Pilatus zwicht voor het dreigement van de Joden: *'Als u Deze loslaat, bent u niet de vriend van de keizer; iedereen die zichzelf koning maakt, verzet zich tegen de keizer ... Wij hebben geen koning dan de keizer'* (Joh. 19: 12, 15b). M.a.w. Jezus is onze koning niet.

Door hun Messias af te wijzen en door de keizer te verheffen boven God, hebben ze zichzelf rijp gemaakt voor een zwaarder oordeel dan het eerste.

Er is een lijden over het Joodse volk gekomen als vergelding vanwege de zonde. De waarschuwingen van Deut. 28 zijn volop in vervulling gegaan. Daarom laat Israëls lange

lijdensweg ook zien, dat er een God is, Die in alle opzichten volstrekt serieus genomen moet worden.

Assimilatie

Het was voor veel Joden een grote verzoeking om hun Jood-zijn te verloochenen en velen assimileerden zich dan ook met hun leefomgeving. Mede onder invloed van de Franse revolutie grepen velen de kans om hun Jood-zijn af te schudden. De Jood was bezig om zijn identiteit te verliezen.

Toch brak op dat moment een nieuwe golf van antisemitisme aan, m.n. in Midden-Europa. Dit nieuwe antisemitisme was niet meer zozeer gericht tegen Joodse religieuze gebruiken, maar meer tegen het Joodse ras. De Jood werd gehaat omdat hij Jood was.

Waarom kan een Jood zich niet in deze wereld vermommen? Ook als hij geen Jood meer wil zijn?

Het antwoord vinden we in *Ez. 20:32* *'Wat in uw geest opgekomen is, zal zeker niet gebeuren, namelijk dat u zegt: Laten wij als de heidenvolken en als de volksstammen worden door hout en steen te dienen!'*

Er staat nog meer in dit hoofdstuk: *'Ik zal u uit de volken leiden en u bijeenbrengen uit de landen waaronder u verspreid bent, met sterke hand, met uitgestrekte arm en met uitgestorte grimmigheid. Ik zal u brengen in de woestijn van de volken en daar van aangezicht tot aangezicht een rechtszaak met u voeren. Zoals Ik met uw vaders in de woestijn van het land Egypte een rechtszaak gevoerd heb, zo zal Ik een rechtszaak met u voeren, spreekt de Heere HEERE.'* (34-36).

God zal Zijn volk uit alle volken weghalen en hen brengen in de 'woestijn der volken'. Dat verwijst naar die grote Arabische, Islamitische woestijn, waar Israël als eenling op haar eigen plek zal wonen. Dáár zal God een rechtszaak met hen voeren.

De profeet Jeremia spreekt hier ook van: *'Daarom, zie, er komen dagen, spreekt de HEERE, dat er niet meer gezegd zal worden: Zo waar de HEERE leeft, Die de Israëlieten uit het land Egypte geleid heeft, maar: Zo waar de HEERE leeft, Die de Israëlieten uit het land in het noorden en uit al de landen waarheen Hij hen verdreven had, geleid heeft. Ik zal hen terugbrengen in hun land, dat Ik hun vaders gegeven heb.'* (Jer. 16:15-15).

3. Verblinding

Er zijn Joden zijn geweest, die waardevolle woorden over Jezus hebben gesproken en geschreven. Een beroemde Joodse auteur, Sholem Asch^{33,34}, heeft eens gezegd: 'Voor mij is Jezus Christus de grootste persoonlijkheid van alle tijden en van heel de geschiedenis. Alles, wat Hij ooit gezegd of gedaan heeft, heeft zijn waarde voor ons vandaag. Dat is iets, wat je van geen ander mens kunt zeggen.'

³³ www.en.wikipedia.org/wiki/Sholem_Asch > **Sholem Asch** (Yiddish: שלום אש, Polish: Szalom Asz; 1 November 1880 – 10 July 1957), also written **Shalom Ash**, was a [Polish-Jewish](#) novelist, dramatist, and essayist in the [Yiddish language](#) who settled in the United States. –

www.en.wikipedia.org/wiki/Sholem_Asch#Bibliography

³⁴ www.biographies.org/sholem-asch > "Throughout his career, Asch revisited ancient Jewish traditions and biblical themes. Novels like "In God's Name" (1920), "The Witch of Castile" (1921), and "The Man from Nazareth" (1943) explored the complexities of Jewish identity and the enduring influence of the Bible. His novels "Maria" (1949) and "Moses" (1951) drew upon biblical characters and narratives to illuminate contemporary issues".

Velen noemen Hem een groot rabbi, zelfs een groot profeet, maar desondanks, wordt Hij nog steeds niet erkend en gezien als de Messias.

Men zegt wel eens, dat de hoofdoorzaak van de Joodse afwijzing van Jezus ligt in de houding die de christenen aangenomen hebben tegenover de Joden. Het is waar, dat de christelijke kerk een verschrikkelijke houding tegenover de Joden heeft aangenomen. Men beschouwde hen als moordenaars van Christus, vijanden van het kruis en vijanden van God. Hieraan meende men het recht te mogen ontleen, om de Joden te verachten, te vervolgen en te doden.

Er zijn Joden, die hun afkeer van het christendom verklaren vanuit de houding van christenen. Er zijn ook christenen, die deze afwijzende houding van de Joden goed praten, door met nadruk te wijzen op wat christenen allemaal misdreven hebben. Die voor die afwijzing 'begrip' hebben.

Maar of het nu een Jood of een christen is, die op deze wijze de Joodse afwijzing van Jezus probeert te verklaren of aannemelijk wil maken, het is in beide gevallen op zijn zachts gezegd trachten goed te praten van wat in feite niet goed is.

Er is namelijk meer aan de hand.

De Bijbel spreekt over verharding, verblinding, een geest van diepe slaap.

Er was een afwijzing van Jezus, toen Hij nog maar pas bezig was met Zijn bediening. Toen wezen de Joden Hem al af.

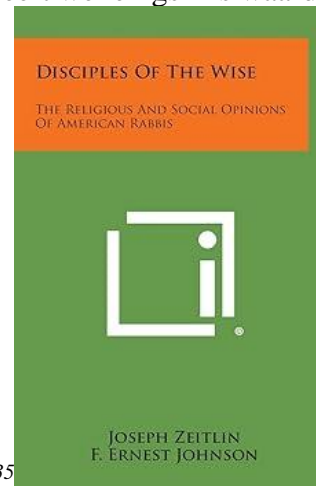
Al ver vóór de tijd van de Jodenvervolging door christenen werd Jezus al door Zijn eigen volk afgewezen. *'Hij kwam tot het Zijne, maar de Zijnen hebben Hem niet aangenomen'* (Joh. 1:11).

In Jes. 29:10 staat, dat de Heer een geest van diepe slaap over hen heeft uitgegoten en Paulus herhaalt dat in Rom. 11:8-10. Hij schrijft over een - gedeeltelijke - verharding (Rom. 11:25) en dat er tot op heden een bedekking bij het lezen van het Oude Testament op hen is (2 Kor. 3:14).

Door die bedekking is het voor veel Joden onmogelijk geworden om de boeken van Mozes te begrijpen. Jezus zegt Zelf: 'Want als u Mozes geloofde, zou u Mij geloven; want hij heeft over Mij geschreven' (Joh. 5:46).

Maar hoe is het nu gesteld met de Joden die nog in de diaspora leven? Wat is het effect van de verblinding op hen?

Voor veel van hen is religie van weinig betekenis. De religie heeft wel enigszins waarde voor

zover het een traditie is. Er is een boek, *Disciples of the Wise*³⁵, waarin de mening van Amerikaanse rabbijnen wordt gegeven over sociale en godsdienstige problemen.

Uit dit boek blijkt, dat twee van de drie rabbijnen niet meer geloven, dat Mozes de schrijver van de Pentateuch is.

Gebod tot God heeft weinig effect.

'Zonde' is niets anders dan schade, berokkend aan de naaste of aan de maatschappij.

Op deze manier is de Joodse religie verworden tot een boodschap, die alleen betrekking heeft op het politieke, sociale en humanistische leven.

³⁵ www.archive.org/details/disciplesofwise0000jose > disciples of the wise

By [Joseph Zeitlin](#) Publication date [1945](#) > *Disciples of the Wise: The Religious and Social Opinions of American Rabbis* is a book written by Joseph Zeitlin, which explores the religious and social opinions of American rabbis. The book delves into the various perspectives held by rabbis on topics such as faith, tradition, and modernity. Zeitlin provides a comprehensive analysis of the views of rabbis from different denominations, including Orthodox, Conservative, and Reform. He examines their beliefs on issues such as interfaith marriage, the role of women in Judaism, and the state of Israel. The book also explores the social and political beliefs of rabbis, including their views on civil rights, Zionism, and the Vietnam War. Through interviews and extensive research, Zeitlin provides a nuanced and insightful look into the diverse opinions held by American rabbis. The book is a valuable resource for anyone interested in the contemporary landscape of American Judaism. Teachers College, Columbia University, Contributions To Education, No. 908. This scarce antiquarian book is a facsimile reprint of the old original and may contain some imperfections such as library marks and notations. Because we believe this work is culturally important, we have made it available as part of our commitment for protecting, preserving, and promoting the world's literature in affordable, high quality, modern editions, that are true to their original work. > ISBN-10 : 1258818922 ISBN-13 : 978-1258818920; 248 pp.

Dit is de mening van professor Abraham J. Heschel³⁶, die van zichzelf zei: ‘Als ikzelf bid, dan faal ik; ik heb zelf grote moeilijkheden en twijfels. ik overdrijf deze godsdienstige toestand niet.

Een andere rabbi die in de tweede wereldoorlog leger-rabbijn was, kon tegen de Joodse soldaten niet spreken over een paradijs, waar ze konden komen als ze zouden sneuvelen. Hij had geen antwoord op de vraag: ‘Wat is er aan de andere zijde van het graf?’ Hij was niet in staat om tot God te kunnen roepen als tot een God, die hem verzekert dat Hij zijn geroep hoort. ‘Wij Joden hebben zo’n God niet’, moest hij erkennen.

Deze rabbi is geen uitzondering.

Maar hoe is de situatie in de staat Israël?

Dat de godsdienst in Israël grote invloed op het dagelijks leven heeft, kan niet ontkent worden. Zeker in Jeruzalem wordt je er dagelijks aan herinnerd. Maar het is alleen maar de buitenkant en geen zaak van het hart. Er wordt geleefd naar een wet, maar het is een opgelegde wet met stelsels en voorschriften. Dat leidt tot huichelachtige houdingen als bijvoorbeeld het Opperrabbinaat zich uitspreekt over dat wat voor de één een zonde is, voor de ander geoorloofd is. Hebben al die 613 geboden en verboden ertoe geleid, dat Israël vele malen meer dan andere volken Jahweh dient?

De Thora en de rest van de Bijbel gaan vaak schuil achter rabbinistische interpretaties van bepaalde voorschriften. Voor het Jodendom is de Talmoed minstens net zo belangrijk.

Wat betekent dit? Wat is de consequentie daarvan?

In het jaar 70 na Chr. werd de tempel verwoest³⁷. Men kon niet meer in de tempel³⁸ samenkomen om de belangrijkste godsdienstige handelingen te verrichten. Bovendien werd Israël van haar land verdreven. De Joodse godsdienst werd dodelijk bedreigd. Wat nu?

³⁶ www.nl.wikipedia.org/wiki/Abraham_Joshua_Heschel > Heschel stamde uit een Joodse familie van belangrijke [chassidische rabbijnen](#). In zijn ouderlijk huis leerde hij naast [Jiddisch](#), [Hebreeuws](#) en [Pools](#) ook de [Duitse](#) taal. In 1925 ging hij naar [Wilna](#), dat toen bij [Polen](#) behoorde om daar aan het Mathematisch-Naturwissenschaftlichen Gymnasium te studeren. In 1927 ging hij studeren aan de *Hochschule für die Wissenschaft des Judentums* en aan de [Humboldtuniversiteit](#) in [Berlijn](#), waar hij in 1932 zijn doctoraal-graad behaalde, maar zijn promotie werd door de [nazi's](#) tegengehouden. Zijn [dissertatie](#) *Das prophetische Bewußtsein* verscheen in 1936 in [Krakau](#) (Polen).

³⁷ **Titus Flavius Josephus** ([Jeruzalem](#), 37 - [Rome](#), ca. 100^[1]), oorspr. naam **Josef ben Mattijahu** ([Hebreeuws](#): יוסף בן מתתיהו) genoemd, was een [Romeins-Joodse](#) geschiedschrijver en [hagiograaf](#) van [priesterlijke](#) en koninklijke afkomst.^[2] In zijn twee belangrijkste werken *Oude geschiedenis van de Joden* (ca. 94 n.Chr.) en *De Joodse oorlog* (ca. 75 n.Chr.) ligt het accent op de [eerste eeuw n.Chr.](#), vooral op de Joodse opstand tegen de Romeinse bezetting in de periode 66 - 70 n.Chr. (de Eerste [Joodse Oorlog](#)) die resulteerde in de vernietiging van Jeruzalem in 70. www.nl.wikipedia.org/wiki/Flavius_Josephus

³⁸ De **joodse tempel** stond in [Jeruzalem](#) en was het middelpunt van de ceremoniële [joodse](#) eredienst. De naam die in de [Hebreeuwse Tenach](#) gegeven wordt voor de [tempel](#) (bijvoorbeeld in [1 Kronieken](#) 22:11) is [בֵּית יְהוָה](#) *Beit JHWH*, in de regel uitgesproken als *Beit Adonai*, "Huis van de Heer". Om de naam van [God](#) niet onnodig uit te spreken, is de gebruikelijke Hebreeuwse naam voor de tempel [בֵּית הַמִּקְדָּשׁ](#), *Beit Hamikdash*, "Huis van het Heiligdom" (alleen de tempel te Jeruzalem wordt zo genoemd). www.nl.wikipedia.org/wiki/Joodse_tempel

De wet bood geen oplossing. Er konden geen offers meer worden gebracht. De voorschriften voor het vieren van bijv. het Loofhuttenfeest³⁹ konden niet worden nagevolgd. Er kon niet meer opgegaan worden naar de tempel

Toen kwamen de rabbijnen met een ‘alsof’-oplossing. Hoewel de tempel niet meer bestond, bleven de Joden zich bij het bidden in de richting van de tempel buigen. De hogepriester deed geen verzoening meer voor de zonden van het volk op Grote Verzoendag. De offers werden vervangen door andere dingen, zoals de studie van de Thora, goede werken en gebeden en de vervulling van die plichten werd beschouwd als het brengen van offers uit vroegere tijden.

Het gevolg daarvan was, dat de Joodse religie irreëel werd en buiten de werkelijkheid kwam te staan, een theoretische aangelegenheid, alsof de dingen er nog net zo voorstonden als vóór de tempel-periode. Er werden beschouwingen gehouden over de tempeldienst, alsof de tempel nog bestond. Discussies werden gevoerd over het niet afoogsten van het land, alsof Israël nog in het eigen land leefde.

Bij de Jood ging het niet meer om geloof, maar om gehoorzaamheid aan de Talmoed, het houden van de bepalingen van de sabbat en de spijswetten. Maar niet om een persoonlijke en levende ontmoeting met God.

Waar het Jodendom behoefte aan heeft, is de religie van het hart. Het Jodendom zal weer een persoonlijke religie moeten worden. Hoe?

De Joden zullen moeten zien, dat het Oude Testament meer bevat dan de vijf boeken van Mozes. De Thora werd zo over-geaccentueerd, dat de profeten, de psalmen, die hen konden leren wat het hart nodig heeft, nauwelijks een rol speelden in de Joodse liturgie.

Maar het hoofdprobleem van de huidige Joodse religie is **de afwijzing van Jezus**. Die afwijzing speelde al sterk voordat de houding van de christenen een reden was om Jezus af te wijzen.

Ook het bijbelse begrip van ‘**zonde**’ heeft een humanistische trend. Het Jodendom leert, dat de mens in staat is om het kwaad te beteugelen. Een Middelaar – zeker een Middelaar tussen God en de mens – is niet noodzakelijk. Hoe anders klinkt het in de psalmen van David.

Een derde factor is de Joodse opvatting van de **wet**. De wet is voor de Joden niet slechts de vijf boeken van Mozes, de Thora maar nog meer: de overlevering en de interpretatie. Er kan beter gesproken worden van de Talmoed dan van de Thora.

Als laatste speelt de Joodse opvatting over de **Messias**. Het Oude Testament kent duidelijk twee karaktertrekken van de Messias. De trek van de Messias-koning, maar ook van de lijdende Messias, die zal sterven. Die laatste trek, de lijdende Messias, is voor velen niet te aanvaarden.

Laten we ook eens naar onszelf kijken.

Hoe denken wij over Jezus? Hoe kennen wij Hem? Hoe hebben wij Hem lief?

³⁹ Soekot (Sukkot) of Loofhuttenfeest is een joods feest dat zeven dagen duurt, en waarbij herdacht wordt, dat de joden veertig jaren lang in hutten in de woestijn omzwierven. www.beleven.org/feest/soekot_loofhuttenfeest

Als we dan zien naar dat volk, een volk dat we liefhebben, maar dat onze Geliefde Heiland, Jezus, verwerpt.

Als we zien, dat dit volk onze Verlosser en Redder, onze Middelaar van zich afwijst, voelen we ons dan niet in een spagaat? Durven we eerlijk te zijn tegenover Israël en durven we hun afwijzing niet te verdoezelen.

Kunnen we echt zoveel leren van de Joden? Kan de Jood met een deksel op zijn hart ons leren om Mozes te verstaan?

Ja, als Hij Jezus heeft aanvaard, als hij tot bekering is gekomen. Maar zonder die bekering weet hij er zelf niets van (2 Kor. 3:15).

Een onbekeerde Jood kan de wereld niet de weg naar de verzoening wijzen.

De Jood is nog steeds niet in staat om een werkelijke zegen voor de wereld te zijn.

Een geest van diepe slaap

Hoe moeten we de verharding en de verblinding van Israël zien?

Zijn die een straf van God over hun zonde van ongelof? Straf over hun verwerping van Jezus? Heeft de Heer een deksel op hun hart gelegd als straf op het kwaad vanwege de verwerping van Jezus? Is de geest van diepe slaap een gevolg van wat ze met de Zoon van God gedaan hebben? M.a.w. waren ze nog wakker ten tijde van Jezus' verblijf onder hen, maar zijn daarna hun ogen verblind?

Vaak denken we zo over.

Maar de Bijbel leert ons, dat de verblinding van hun ogen en de verharding van hun hart niet het gevolg waren van de verwerping van Jezus, maar juist de oorzaak ervan.

Mat andere woorden: die verblinding was er al vóóordat ze Hem konden aannemen en de Heiland aan het kruis nagelden.

In Romeinen 10 lezen we dat ze Gods rechtvaardigheid niet kennen(10:3). Ze hebben ijver voor God, maar zonder verstand (10:2).Ze kennen Gods rechtvaardigheid niet.

Omdat ze die rechtvaardigheid niet kennen, zoeken ze hun eigen gerechtigheid, de gerechtigheid uit de wet.

Ze hadden kunnen weten, dat een mens niet behouden kan worden door de gerechtigheid van de wet, maar door de gerechtigheid van het geloof. Net zoals ook Abraham en David in psalm 32 geweten hebben.

Er waren echter velen, die het wel geweten hebben, maar er niet naar gehandeld hebben.

(Rom.10:16 'Maar zij zijn niet allen het Evangelie gehoorzaam geweest'.)

Moeten we er dan van uit gaan, dat God Israël verworpen heeft omdat het geweigerd heeft te gehoorzamen? 'Nee', zegt Paulus. God heeft Zijn volk niet verworpen!

Wat God wel gedaan heeft is: Hij heeft hun ogen verblind om al wat ze gedaan hebben in de dagen van het Oude Testament.

Die verblinding begon al in de dagen van Jesaja en was er al toen Jezus kwam. Ook Hij heeft hun ogen verblind. Dat zegt Hij zelf in *Matth. 13:13 'Daarom spreek Ik tot hen door gelijkenissen, omdat zij niet zien, ook al zien zij, en niet horen, ook al horen zij, en ook niet begrijpen'.*

Die verblinding is niet alleen het gevolg van hun ongelof, maar ook de oorzaak. Omdat ze blind waren konden ze in Jezus niet de Messias herkennen.

In Jesaja 6, het hoofdstuk waarin Jesaja wordt geroepen lezen we, nadat Jesaja tegen e Heer had gezegd: *‘Zie, hier ben ik, zend mij’*: *“Toen zei Hij: Ga en zeg tegen dit volk: Luister voortdurend, maar u zult het niet begrijpen. Zie voortdurend, maar u zult het niet opmerken. Maak het hart van dit volk vet, en stop hun oren toe, en sluit hun ogen; anders zullen zij met hun ogen zien, en met hun oren horen, en met hun hart begrijpen en zich bekeren, en zal Hij hen genezen.”*

Waarom?

In de dagen van Jesaja openbaarde het volk een toenemende mate van eigen gerechtigheid. Ze zochten ook steun bij Egypte vanwege politieke worsteling in die dagen. Ze hielden er meer en meer een eigenwillige godsdienst op na en meenden, omdat ze een verbondsvolk waren er wel op vertrouwden, dat ze daar mee weg konden komen.

Ze konden niet geloven. Waarom niet? Omdat ze blind waren konden ze in Jezus niet de Messias herkennen.

4. Verwachting (Verhouding Gemeente/Israël)

Is er dan nog hoop? Die verblinding duurt nu al eeuwen. Zal het altijd niet zo blijven? Is Israël opgehouden Gods volk te zijn? Is het zo langzamerhand geen tijd geworden dat de kerk de plaats van Israël gaat innemen?

Er is veel gebeurd: de Here heeft Israël moeten straffen en ernstige oordelen voltrokken. Ze werden verdreven uit hun eigen land en als ballingen moeten zwerven over de hele aarde. Maar dat bewijst nog niet, dat God Zijn volk heeft verstoten. Hij heeft wel een aantal takken afgebroken, maar de olijfboom niet omgehakt. Integendeel. En: ‘God is machtig die afgehouden takken opnieuw te enten’ (Rom. 11:23). In die woorden klinkt zelfs weer een belofte door.

Nergens vinden we in de Bijbel dat Israël geen plaats meer heeft in Gods heilsplan en dat de kerk die taak heeft overgenomen.

(De enige plaats waar het mogelijk zou kunnen zijn, dat met ‘Israël’ de kerk wordt bedoeld, is Gal. 6:16. Deze mogelijkheid en opvattingen van theologen worden uitvoerig in dit hoofdstuk besproken.)

Er is wel iets anders gebeurd. Het evangelie is aan de heidenen verkondigd met als gevolg, dat deze ‘vreemdelingen’ erbij zijn gekomen. De vreemdelingen zijn medeburgers en heiligen geworden, huisgenoten Gods. (Efeze 2:11-13) Ze zijn als takken van de wilde olijfboom in de olijfboom Israël geënt.

Twee adressen, één volk

Sinds Pinksteren, sinds de uitstorting van de Heilige Geest en daarna, als velen uit de heidenwereld de God van Israël en Zijn Zoon Jezus hebben leren kennen, heeft de belofte twee adressen, maar dat betekent niet, dat er twee volken van God zijn.

De Bijbel kent maar één volk, evenals er maar één weg tot God is en er maar één Naam gegeven is om zalig te worden.

De Here Jezus spreekt hier ook over. *“Ik heb nog andere schapen, die niet van deze schaapskooi zijn; ook die moet Ik binnenbrengen, en zij zullen Mijn stem horen en het zal worden één kudde en één Herder.” (Joh. 10:16)*

Is het dan mogelijk dat het éne volk, de Gemeente-uit-de-heidenen tot God kan komen d.m.v. Jezus en het andere volk, Israël, tot Hem mag naderen zonder Jezus?

Wat de Here aan Israël heeft beloofd, is nog steeds voor Israël bedoeld. Israël is nog steeds het volk, waar de Here een speciale relatie mee heeft, het is nog altijd het volk van de verkiezing.

Maar de kerk, (liever spreek ik over de Gemeente-uit-de heidenen) mag nu ook deel hebben aan die beloften, ze is mede-erfgenaar.

In het Oude Testament, staan beloften, die vervuld zijn geworden in de bekering van de heidenen, m.a.w. beloften, gedaan aan Israël, die vervuld zijn in de heidenwereld.

Enkele voorbeelden:

In Hos. 1:10 moet Hosea tegen Israël zeggen: 'Lo Ammi' Israël is Gods volk niet meer! Maar dat is niet het laatste wat God zegt. In het volgende hoofdstuk mag de profeet uitspreken: 'Ik zeggen tegen Lo-Ammi: U bent Mijn volk, en hij zal zeggen: Mijn God. Paulus betreft in Romeinen 9:24-26 deze belofte, die dus in de eerste plaats gesproken is met het oog op de terugkeer of de bekering van Israël.

In Amos 9:11 staat: 'Op die dag zal Ik oprichten de vervallen hut van David. Zijn scheuren zal Ik dichtmaken, en wat aan hem is afgebroken, zal Ik oprichten, Ik zal hem opbouwen als in de dagen van oude tijden af.'

Jacobus citeert die tekst tijdens het apostelconvent met het oog op de relatie van de gelovigen uit de heidenen m.b.t. het houden van de wet (Hand.15:14-16).

Zo zijn er meerdere voorbeelden van OT-ische profetieën, gesproken tot het Joodse volk, die betrokken kunnen worden op de NT-ische gemeente.(Vgl. Jer.31:31-34 met Hebr. 8:8-12)

Zou dat een bewijs of een aanwijzing kunnen zijn dat, wat vroeger voor Israël bedoeld was, nu voor de kerk geldt en dat daaruit de conclusie getrokken mag worden, dat de kerk in de plaats van Israël gekomen is?

Die conclusie is niet terecht.

Waarom niet? Omdat nergens staat, dat die beloften van Israël afgenomen en dus niet meer voor Israël zouden gelden.

Zij, die vroeger vreemdelingen waren (en nu de kerk wordt genoemd) zijn geen vreemdelingen meer, maar zijn gevoegd bij Israël, anders gezegd: geënt op de edele olijf van Israël. Daarom mogen die OT-ische profetieën ook van toepassing zijn op de gemeente.

De opvatting, dat de rol van Israël is uitgespeeld en dat de kerk in de plaats van Israël gekomen is, moet dus worden afgewezen.

De gedachte, dat Israël en de kerk als twee aparte zelfstandige grootheden (twee volken, waarvan de ene een Middelaar, Jezus, nodig heeft, en de andere niet) naast elkaar bestaan is niet te handhaven.

Wat mogen we verwachten van wat er in de toekomst staat te gebeuren?

In de kerk van de reformatie is in het algemeen weinig of geen aandacht geweest voor Israël, geen aandacht voor hun ballingschap, hun terugkeer naar het land of hun bekering tot God. Toch zijn er enkelen geweest die daar wel aandacht voor hadden. Met name kan dan gedacht worden aan Wilhelmus á Brakel. Andere namen die vanuit de kerken der reformatie genoemd worden zijn: Herman Witsius, Theodorus van der Groe, Jacobus Koelman.

Theodorus van der Groe (1705 – 1784), die o.a. schreef:

“O, wat zal dit een blijde en zalige tijd zijn op de aardbodem als de almachtige God met Zijn eigen hand het oude Israël, na deszelfs langdurige verwerping, in Zijn veerbond weder zal inenten en als zij, tezamen met het Christendom uit de heidenen, in één huis en kerk zullen wonen en zij allen de Heere zullen dienen met eenparige schouder”.

Ook de Puriteinen hadden een duidelijke toekomstvisie voor Israël.

Namen als Jonathan Edwards, Samuel Rutherford kunnen genoemd worden.

Ze meenden, dat de bekering van de Joden niet het eind inluidt, maar het begin zal zijn van een tijd van ongekende bloei voor het Evangelie n de hele wereld. Er komt een heilstijd voor alle volken.

Het volgende is niet afkomstig uit het boek van ds. den Butter, maar is mijn eigen mening⁴⁰

In de Schrift lezen we, dat er zware tijden zulken aanbreken. Zowel voor de Gemeente als voor Israël. Hett zullen niet alleen zware tijden worden, maar ook tijden, waar we zullen meemaken, dat in veel opzichten Gods profetieën zullen worden vervuld.

Voordat Hij veroordeeld en gekruisigd zou worden bad de Here Jezus het, wat wij noemen, het hogepriesterlijk gebed.

Wij weten dat alles wat Hij toen aan Zijn Vader vroeg, verhoord zou worden. Ook Zijn gebed om de eenheid van Zijn kinderen.

Op basis hiervan mogen we verwachten, dat alle kinderen Gods, een volmaakte, zichtbare eenheid zullen gaan vormen (waardoor de wereld zal erkennen, dat Jezus de Zoon van God is). Die eenheid zal ook door Israël worden gezien, dat dan in grote benauwdheid is. Het zal hen jaloers maken en die jaloersheid zal bewerken, dat ze ook Jezus gaan erkennen als de Zoon van God. Ze zullen dan Hem gaan zien, in wie ze gestoken hebben (Zach. 1:10). Een enorme rouwklacht zal dan gehoord worden, die zal uitmonden in de uitroep: Gezegend is Hij Die komt in de Naam van de Heere! (Matth. 23:39).

En Paulus schrijft hierover: Wat zal hun aanneming anders zijn dan leven uit de doden?

Er zal een glorie tijd aanbreken voor de hele wereld.

Er is grote verwantschap tussen de Nadere Reformatie (een stroming in de kerk, die aandrong op innerlijke herleving) in Holland en het Puritanisme in Engeland. Beide stromingen laten hetzelfde geluid horen: nadruk op het werk van de Heilige Geest, grote aandacht voor wedergeboorte, bekering, rechtvaardigmaking, heiligmaking enz. maar ook een sterke verwachting voor het geestelijk en nationaal herstel van Israël.

Onder de Puriteinse predikers stonden mannen als John Owen, William Perkins en anderen bekend vanwege hun vroomheid, geleerdheid en hun brandende ijver voor Gods Koninkrijk.

Hoe dachten de Puriteinen over de toekomst van Israël?

⁴⁰ Naam van de auteur is bij de redactie bekend.

Tijdens de regering van Mary Tudor (1553 – 1558) braken er heftige vervolgingen uit tegen de gereformeerden in Engeland. Een aantal van hen vluchtten naar Genève en hebben daar een Bijbelvertaling verzorgd, de Genève-Bijbel met een groot aantal kanttekeningen. In de kanttekening bij Rom. 11:26 staat te lezen: ‘Hij laat zien, dat de tijd zal komen, waarin de hele natie van de Joden ... bij de kerk van Christus zal worden gevoegd.

William Perkins en zijn opvolger Richard Sibbes waren heel stellig de mening toegedaan van een toekomstig herstel van Israël.

:

Een andere naam onder de Puriteinen is Samuël Rutherford (1600 – 1661). Hij schreef: *“Ik zal blij zijn als ik er getuige van mag wezen en mag zien, dat de koninkrijken der wereld van Christus worden. Ik zou er zelfs vele jaren voor uit de hemel willen blijven als ik zou mogen zien, hoe de Here als de grote Overwinnaar dat geprofeteerde onderdeel van Zijn zielenveroverende liefde verricht door (namelijk) in Zijn Koninkrijk op te nemen de oudste zuster, de kerk der Joden”.*

En in een andere brief:

“O, dat schouwspel te zien dat, op de komst van Christus op de wolken na, het meest vreugdevolle is! Onze oudste broeders, als de Joden en Christus elkaar om de hals vallen en elkaar kussen! (Zie ook Joh. 3:29 – WMP) Ze zijn lange tijd gescheiden geweest; ze zullen vriendelijk voor elkaar zijn wanneer ze elkaar ontmoeten. O, wat een dag! O, wat een langverbeide en liefelijke morgenstond! O, dierbare Jezus, laat mij dat schouwspel zien, dat zal zijn als leven uit de doden, U en Uw oude volk in wederzijdse omarmingen”.

Het bovenstaande is slechts een klein voorbeeld van de gedachtegang van de Puriteinen. Er zou nog veel meer te noemen zijn over namen als David Dickson, George Hutcheson John Owen en anderen.

Hoe kwamen de Puriteinen aan deze gedachte?

Zij maakten zich in hun denken over de laatste dingen en over de toekomst niet los van wat ze leerden en beleden over de Heilige Geest. Juist in de theologie van de Puriteinen werd grote aandacht geschonken aan het werk van de Heilige Geest. Dat is nooit een droog leerstuk geworden, maar ze verwachtten in de toekomst een zeer krachtdadige werking van de Heilige Geest. Ook meenden ze, dat veel van de voorzeggingen door Gods profeten gedaan, nog steeds op hun vervulling wachten. De Amerikaanse theoloog, Jonathan Edwards (1703 – 1758) heeft hier grote nadruk op gelegd in twee boeken, *History of the Work of Redemption* en *An humble Attempt*

In tegenstelling tot de huidige opvattingen, verwachtten de Puriteinen de wederkomst van Jezus ná het duizendjarig vrederijk.

Het Vaderhart van God

- *Vader en Zoon zijn één*

Jezus is de Zoon die bij de Vader vandaan komt, en na zijn leven op aarde weer naar de Vader terugkeert. De woorden van Jezus zijn Gods woorden, het werk dat Jezus doet, is Gods werk. Vergelijk Jezus daarom niet met Abraham, Mozes, David of een van de profeten. En denk niet dat hij alleen een rabbi is (rabbi betekent: meester), want dan heb je het nog steeds niet begrepen. Wie Jezus wil kennen, moet hem zien in zijn eenheid met God. Bron:

www.debijbel.nl/johannes

- www.connectkerk.nl/wp-content/uploads/2018/11/Vaderhart-van-God-2016-02-v02.pdf
- www.ichthusculemborg.nl/artikelen/20119/9-bijbelteksten-over-vaders.html > 9
Bijbelteksten over vaders:
 - *En iedere dag wandelde Mordechai langs de voorhof van het vrouwenverblijf om te weten te komen hoe het met Ester ging en wat er met haar zou gebeuren. [Ester 2:11](#)*
 - *Jozef werd wakker en deed wat de engel van de Heer hem had opgedragen: hij nam zijn vrouw bij zich, maar hij had geen gemeenschap met haar voordat ze haar zoon geboort had. En hij gaf Hem de naam Jezus. [Matteüs 1:24-25](#)*
 - *Maar de engel van de HEER riep vanuit de hemel: 'Abraham, Abraham!' 'Ja, ik luister,' antwoordde hij. 'Raak de jongen niet aan, doe hem niets! Want nu weet Ik dat je ontzag voor God hebt: je hebt Mij je zoon, je enige, niet willen onthouden.' [Genesis 22:11-12](#)*
 - *Een van de leiders van de synagoge, die Jairus heette, kwam naar Hem toe, en toen hij Jezus zag viel hij aan zijn voeten neer. Hij smeekte Hem dringend: 'Mijn dochter ligt op sterven; kom haar de handen opleggen om haar te redden en te zorgen dat ze in leven blijft.' [Marcus 5:22-23](#)*
 - *Ontzag voor de HEER geeft een krachtig vertrouwen, het biedt je kinderen een schuilplaats. [Spreeken 14:26](#)*
 - *Houd de geboden die ik u vandaag opleg steeds in gedachten. Prent ze uw kinderen in en spreek er steeds over, thuis en onderweg, als u naar bed gaat en als u opstaat. [Deuteronomium 6:6-7](#)*
 - *Zoals een vader zich ontfermt over zijn kinderen, zo ontfermt zich de HEER over wie Hem vrezen. [Psalm 103:13](#)*

- *Bedenk toch hoe groot de liefde is die de Vader ons heeft geschonken! Wij worden kinderen van God genoemd, en dat zijn we ook. [1 Johannes 3:1a](#)*
- *... u hebt de Geest ontvangen om Gods kinderen te worden – door Hem roepen wij God aan met ‘Abba, Vader’. De Geest zelf verzekert onze geest dat wij Gods kinderen zijn. [Romeinen 8:15b-16](#)*
- <http://www.debijbelisuniek.nl/Gods'%20vaderhart%20%20HSV.pdf> > Er staat zes keer dezelfde tekst in het Oude Testament, en dat is een aanwijzing voor ons, dat het hier om een belangrijk woord van God gaat. Het gaat om het wezen van God, om Zijn karakter en ook laten die woorden ons Zijn Vaderhart zien.
- www.ontdegod.nl/god-vader/ Door [David Sorensen](#): God is je Vader, die intens veel van je houdt. Hij wil je in zijn eeuwige armen van liefde en veiligheid sluiten. Open je hart voor deze woorden van liefde, die uit het vaderhart van God komen. Hij is zo vol liefde voor je en verlangt dat je als een kind tot rust komt in zijn armen, door te ervaren dat God echt je Vader is:
*“Ik ben je Vader, zegt God.
Ik ken je zoveel beter, dan om het even wie.
Ik ken je, mijn kind.
Ik verlaat je nooit.
Bij Mij ben je echt veilig.
Ik hou mijn handen over jou, om je te beschermen..... “*
(verder lezen op genoemde website)
- www.webbijbel.nl/themas/Studies%20algemeen/God%20de%20Vader%20van%20alle.php > God, de Vader van alle barmhartigheid en vertroosting > 2 Cor. 1:3 *Geloofd zij de God en Vader van onzen Heere Jezus Christus, de Vader der barmhartigheden, en de God aller vertroosting;*
- www.webbijbel.nl/english/English%20Studies/Abba%20Father.php > **Abba, Father:** The combination of words “Abba Father” appear three times in the Bible. -> **Mar 14:36** *And he said, Abba, Father, all things are possible unto thee; remove this cup from me: howbeit not what I will, but what thou wilt.*
Also, **Romans 8: 15** and **Galatians 4: 6**
- In "**Het Vaderhart van God**" neemt Floyd McClung je mee op een diepgaande reis naar het begrijpen van God als jouw Vader. Dit boek biedt een frisse kijk op de relatie tussen jou en God, waarbij het vaak verwrongen beeld dat voortkomt uit je eigen opvoeding en ervaringen wordt aangepakt.

Nederlands Paperback ISBN 9789060673379

- www.waardevolenuniek.nl/gods-liefdesbrief-voor-jou/
- www.fathersloveletter.com/dutch.html

Vaders Liefdesbrief

Een intieme boodschap van God aan u.

Mijn kind,

Je kent mij misschien niet, maar Ik weet alles over je. Psalm 139:1 Ik weet het wanneer je zit en wanneer je weer opstaat. Psalm 139:2 Alles wat je doet is bij mij bekend. Psalm 139:3 Zelfs de haren op je hoofd zijn geteld. Mattheüs 10:29-31 Want je bent gemaakt naar Mijn evenbeeld. Genesis 1:27 In Mij leef je, beweeg je en is je bestaan. Handelingen 17:28 Je bent uit Mij voortgekomen. Handelingen 17:28 Voordat je verwekt werd, kende Ik je al. Jeremia 1:5 Nog voordat Ik de wereld maakte, koos Ik je al uit. Efeziërs 1:4 Je bent geen vergissing. Psalm 139:15 Elke dag van je leven stond al opgeschreven in Mijn boek. Psalm 139:16 Ik bepaalde je geboorte en waar je zou leven. Handelingen 17:26 Je bent prachtig gemaakt. Psalm 139:14 Ik heb je gemaakt in de buik van je moeder. Psalm 139:13 Ik verwelkomde je op de dag dat je geboren werd. Psalm 71:6 Mensen die Mij niet kenden hebben geprobeerd Mij te vertegenwoordigen. Johannes 8:41-44 Ik ben niet ver weg en kwaad, want Ik ben de volmaakte liefde. 1 Johannes 4:16 Mijn verlangen is om je te overladen met Mijn liefde. 1 Johannes 3:1 Gewoon omdat Ik je Vader ben en jij Mijn kind bent. 1 Johannes 3:1 Ik geef je veel meer dan een aardse vader zou kunnen. Mattheüs 7:11 Want Ik ben de perfecte vader. Mattheüs 5:48 Al het goede dat je ontvangt komt uit Mijn hand. Jacobus 1:17 Ik geef je wat je nodig hebt. Mattheüs 6:31-33 Mijn plan voor jouw toekomst is altijd vol hoop geweest. Jeremia 29:11 Want Ik hou van je met een eeuwigdurende liefde. Jeremia 31:3 Ik denk ontelbaar veel aan je. Psalm 139:17-18 En Ik zing een lied van blijdschap over je. Zefanja 3:17 Ik zal niet stoppen met het goede voor je te doen. Jeremia 32:40 Want je bent Mijn kostbare bezit. Exodus 19:5 Met Mijn hele hart en ziel verlang Ik er naar om je te bevestigen. Jeremia 32:41 En Ik wil je grote en verbazingwekkende dingen laten zien. Jeremia 33:3 Als je Mij met je hele hart zoekt, zal je Mij vinden. Deuteronomium 4:29 Verheug je in Mij en Ik zal je al de verlangens van je hart geven. Psalm 37:4 Want Ik heb die verlangens in je gelegd. Filippenzen 2:13 Ik kan oneindig veel meer voor je doen dan dat je ooit kunt beseffen. Efeziërs 3:20 Ik ben diegene die je het meest aanmoedigt. 2 Thessalonicenzen 2:16-17 En Ik ben ook de Vader die je troost in al je verdriet. 2 Corinthiërs 1:3-4 Als je terneergeslagen bent, ben Ik dicht bij je. Psalm 34:19 Zoals een herder een lam draagt, zo heb Ik je dicht bij Mijn hart gedragen. Jesaja 40:11 Op een dag zal Ik elke traan van je ogen afwissen. Openbaring 21:3-4 En Ik zal alle pijn die je op deze wereld hebt geleden, wegnemen. Openbaring 21:3-4 Ik ben je Vader en Ik hou net zoveel van jou als van Mijn Zoon, Jezus. Johannes 17:23 Want in Jezus heb Ik Mijn liefde voor jou laten zien. Johannes 17:26 Hij is het exacte evenbeeld van. MijHebreeën 1:3 Hij kwam om te laten zien dat Ik aan jouw kant, en niet tegenover je, sta. Romeinen 8:31 En je te vertellen dat Ik niet meer naar je zonden kijk. 2 Corinthiërs 5:18-19 Jezus stierf zodat wij weer bij elkaar kunnen komen. 2 Corinthiërs 5:18-19 Zijn dood was de ultieme uiting van Mijn liefde voor jou. 1 Johannes 4:10 Ik gaf alles op waar Ik van hield, zodat Ik misschien jouw liefde zou winnen. Romeinen 8:31-32 Als je Jezus verwelkomt, ontvang je Mij ook. 1 Johannes 2:23 En niets zal je ooit nog scheiden van Mijn liefde. Romeinen 8:38-39 Kom thuis en Ik geef het grootste feest dat je ooit beleefd hebt. Lucas 15:7 Ik ben altijd Vader geweest en Ik zal altijd Vader blijven. Efeziërs 3:14-15 Mijn vraag is Wil je Mijn kind zijn? Johannes 1:12-13 Ik wacht op je. Lucas 15:11-32

*je Vader,
Almachtig God*

Dutch Father's Love Letter © 1999 Father Heart Communications - FathersLoveLetter.com - Please feel free to copy & share with others.

- www.ikzoekgod.nl/godsliefdesbrief
 - www.beam.eo.nl/artikel/gods-liefdesbrief :
- De Bijbel staat vol met liefdesuitingen, beloftes en waarheden van onze hemelse Vader. Samen vormen ze een brief aan jou!**

Mijn kind,

Je kent mij misschien niet, maar ik ken je door en door (Psalm 139:1).

Ik weet het wanneer je zit en wanneer je weer opstaat (Psalm 139:2).

Alles wat je doet, is bij mij bekend (Psalm 139:3).

Zelfs de haren op je hoofd zijn geteld (Matteüs 10:29-31),
want je bent gemaakt naar mijn evenbeeld (Genesis 1:27).
Voordat je verwekt werd, kende ik je al (Jeremia 1:5).
Jij bent geen vergissing (Psalm 139:15),
ik heb je prachtig gemaakt (Psalm 139:14).

Ik heb je gemaakt in de buik van je moeder (Psalm 139:13).
Mijn verlangen is om je te overladen met mijn liefde (1 Johannes 3:1),
gewoon omdat ik je vader ben en jij mijn kind bent (1 Johannes 3:1).
Ik geef je veel meer dan een aardse vader zou kunnen (Matteüs 7:11),
want ik ben de perfecte vader (Matteüs 5:48).
Ik geef je wat je nodig hebt (Matteüs 6:31-33).
Ik denk oneindig veel aan je (Psalm 139:17-18).
Ik zal niet stoppen met het goede voor je te doen (Jeremia 32:40),
want jij bent mijn kostbare bezit (Exodus 19:5).
Als je mij met je hele hart zoekt, zul je mij vinden (Deuteronomium 4:29).
Ik houd net zoveel van je als van Jezus
Ik ben de vader die je troost in al je verdriet (2 Korintiërs 1:3-4).
Als je terneergeslagen bent, ben ik dicht bij je (Psalm 34:19).
Zoals een herder een lam draagt, zo heb ik jou gedragen (Jesaja 40:11).
Ik ben je vader en ik houd net zoveel van jou als van mijn Zoon, Jezus (Johannes 17:23).
Hij kwam om te laten zien dat ik aan jouw kant sta en niet tegenover je
(Romeinen 8:31), en om je te vertellen dat ik niet meer naar je zonden kijk (2
Korintiërs 5:18-19).
Ik gaf alles op waar ik van hield, zodat ik misschien jouw liefde zou winnen
(Romeinen 8:31-32).
Jezus stierf zodat wij weer bij elkaar kunnen komen (2 Korintiërs 5:18-19).
Als je Jezus verwelkomt, ontvang je mij ook (1 Johannes 2:23),
en niets zal je ooit nog scheiden van mijn liefde (Romeinen 8:38-39).

Kom thuis en ik geef het grootste feest dat je ooit beleefd hebt (Lucas 15:7).
Ik ben altijd vader geweest en ik zal altijd vader blijven (Efeziërs 3:14-15).
Mijn vraag is: "Wil je mijn kind zijn?" (Johannes 1:12-13).
Ik wacht op je (Lucas 15:11-32),

- Bekijk deze video van Henk Bruggeman⁴¹ over het 'Vaderhart van God' (20 november 2024 Toerustingsavond - Henk Bruggeman - Vaderhart van God) : www.youtube.com/watch?v=G2aHWUio1tM
- www.dirkjanjansen.nl/het-vaderhart-van-god/
- *Bidden met Jezus: Schatgraven in het Onze Vader* – Jos M. Strengholt
Het gebed dat Jezus ons leerde bevat enorme rijkdommen aan inhoud. Lees dit boek en je bidt het nooit meer zoals je vroeger deed. Jos Strengholt onderzocht vooral hoe

⁴¹ Zie ook op: www.revive.nl/henk-bruggeman-over-gods-overweldigende-vaderhart-doel-van-wedergeboorte-is-het-komen-in-de-armen-van-de-vader-podcast/ - www.youtube.com/watch?v=SfiRC3PmPkY > Wat betekent het dat God onze Vader is? Onze natuurlijke ouders kunnen ons Godsbeeld verstoren. Jezus openbaart echter dat God de Vader veel beter is. In deze aflevering van de Revive Podcast gaat Daniël in gesprek met Henk Bruggeman, auteur en spreker over het Vaderhart van God.

de Vroege Kerk het Onze Vader uitlegde. Voor informatie: www.nijlvallei.nl/boeken/ - www.nijlvallei.nl/wp-content/uploads/2023/03/2023-03-Onze-Vader.pdf > *Bidden met Jezus - Schatgraven in het Onze vader*, door Jos M. Strengholt (2020, Geheel herziene versie 2023). “Het gebed dat we, naar de openingswoorden, het Onzevader noemen, is een van de meest unieke bijdragen van het christendom aan de wereld. In dit boekje nemen we dit gebed onder de loep om te zien wat het betekent en wat het ons vandaag te zeggen heeft. Daarbij zal ik vaak bij kerkleiders uit de Vroege Kerk van de eerste eeuwen te rade gaan”.

Vaderfactor:

- **Jos Strengholt** ⁴²schrijft in het boek *‘Bidden met Jezus - Schatgraven in het Onze vader’*: “Mijn vader was gelukkig anders. Daniël Martinus Strengholt overleed veel te vroeg; hij was pas 42 jaar oud en ik was toen 13. Aan hem heb ik slechts mooie herinneringen. Hij was een aardige, diepgelovige, rustige man die van zijn vrouw en kinderen hield en dat wisten we. Na zijn overlijden miste ik hem verschrikkelijk; toen ik God leerde kennen was diens vaderschap voor mij enorm aantrekkelijk. De goede vader die ik zo miste, had ervoor gezorgd dat het heel makkelijk voor me was, en nog steeds is, om God als Vader te zien”.

Berichten:

- www.christelijknieuws.nl/2024/09/23/terugblik-op-symposium-mannen-onbedoelde-zwangerschap-en-abortus/ >
‘Weinig aandacht voor de man’
Na de opening leidde Alderliesten het thema in door de aanleiding voor het aanklaarten van de rol van de man bij onbedoelde zwangerschap en abortus te benoemen. “1 op de 10 hulpvragers van Er is hulp is man. Daarnaast is er weinig aandacht voor de man, zowel op juridisch vlak als in wetenschappelijk onderzoek.” Hij illustreerde dit met een voorbeeld uit een recent gesprek van een waker. Zij sprak met een man, hij deelde over de abortus die hij 14 jaar geleden had meegemaakt. Hij vertelde het er nog erg moeilijk mee te hebben, en vervolgde met: “Maar als man mag ik daar natuurlijk niks over zeggen.” – zie ook het boek: het boek *‘Mannen, onbedoelde zwangerschap en abortus’*
- www.schreeuwomleven.nl/pre-order-mannen-onbedoelde-zwangerschap-en-abortus/ > **Boek: Mannen, onbedoelde zwangerschap en abortus**
Is abortus een vrouwenonderwerp? Bij elke onbedoelde zwangerschap en abortus is ook een man betrokken. De man heeft volgens de wet geen rol in het besluit richting een abortus. Maar hij is wel vader. Angst, schuld, hulpeloosheid en machteloosheid zijn gevoelens die mannen kunnen ervaren bij een onbedoelde zwangerschap en een abortus. Dit boekje wil licht werpen op de positie van de man rond dit thema en de manier waarop hij goede hulp kan krijgen. Hoe reageren mannen op een onbedoelde zwangerschap en abortus? Waar komt de gemarginaliseerde rol van de vader vandaan en welk licht laat de Bijbel hierop vallen? Een goede relatie tussen vader en moeder

⁴² (7 februari 1959) is een [Nederlands schrijver, journalist](#), ondernemer, theoloog en [anglicaans priester](#).

blijkt cruciaal te zijn. Het boekje spitst toe op praktisch inzicht in het omgaan met mannen rond onbedoelde zwangerschap en abortus.